Книжная палата

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

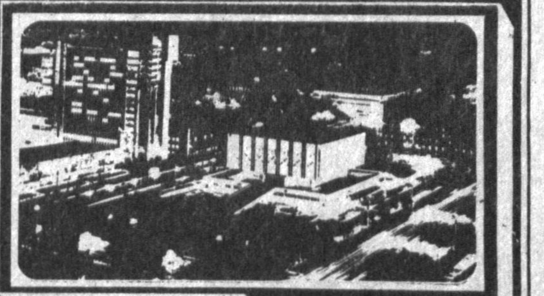

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 212 (7. 901) 1991 йил 1 ноябрь, жума Нархи 8 тийин

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

30 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раёсатининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда республиканинг давлат мустақиллигини янада мустаҳкамлаш масалалари қараб чиқилди.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги саккизинчи сессиясини 1991 йил 18 ноябрда чақиришга қарор қилинди, унда бир қатор тегишли қонунларни, шу жумладан республика Президентининг умумхалқ сайловини ўтказиш тўғрисидаги қонунни қабул қилиш назарда тутилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг иқтисодий ҳамжамият тўғрисидаги шартнома ҳамда суверен давлатлар иттифоқи тўғрисидаги шартнома лойиҳаси хусусидаги ахбороти маълумот учун қабул қилинди. Имзоланган шартнома республикани мушкул аҳволдан олиб чиқишга оид қатор муаммоларни ҳал этиш учун замин тайёрлаганлиги таъкидлаб ўтилди.

Раёсат суверен давлатлар иттифоқи тўғрисидаги шартномани имзолашни бошқа республикалар билан икки томонлама шартномалар тузилгунга қадар ҳамда шартноманинг тугал лойиҳаси Олий Кенгашда муҳокама этилгунга қадар тўхтатиб туришни зарур деб топди.

Ўзбекистон Республикаси билан Озарбайжон Республикаси ва Украина ўртасидаги давлатлараро муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартноманинг, РСФСР билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги битим ҳамда Ўзбекистон ва Россия расмий делегациялари ўртасидаги музокараларнинг якунлари юзасидан ахборот имзоланганилигини раёсат аъзолари маъқулладилар. Ушбу шартномаларни ратификация қилиш тўғрисидаги таклифни Олий Кенгаш муҳокамасига киритишга қарор қилинди.

Тушган сўровларга жавобан 1991 йилнинг 7 ноябри — дам олиш кунида намойишлар ҳамда шу санага бағишланган бошқа жамоат, байрам тадбирларини ўтказиш мақсадга мувофиқ эмаслиги тўғрисида қарор қабул қилинди. 8 ноябрь иш куни деб эълон қилиниб, бу иш куни учун ҳақ меҳнат тўғрисидаги қонунларга мувофиқ тўланади ёки жамоанинг ихтиёрига биноан меҳнат отпускасига бир кун қўшиб берилади.

Кадрларга оид масалалар қараб чиқилди. Н. Саъдуллаевнинг «Халқ сўзи» — «Народное слово» рўзномаси муҳаррири вазифасини бажаришдан озод этиш тўғрисидаги аризаси қондирилди. Олий Кенгаш раҳбариятининг, Ошкоралик масалалари қўмитасининг таклифига биноан ҳамда А. Ғ. Мухторовнинг розилиги билан уни ўз лавозимига тиклаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Илгари у ўз илтимосига биноан вазифасидан озод этилган эди.

Раёсат бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди.

СУРАТДА: Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов ва Қирғизистон Республикасининг Бош вазири Н. И. Исанов 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартномани имзолашмоқдалар.

А. ГОРОКРИК олган сурат (ЎзТАГ).

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

Қирғизистон Республикасининг Бош вазири Н. И. Исанов бошчилигидаги республика ҳукумат делегацияси 31 октябрь куни Тошкентга келди.

Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Н. И. Исанов ва бошқа раҳбарларни Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг ўринбосарлари А. Муталов, Т. Я. Шарипов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Сўнгра икки республика ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Шартномани Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов билан Қирғизистон Республикаси Бош вазири Н. И. Исанов имзоладилар.

Ҳужжатда иккала республика келгуси йилда келишиб олинган маҳсулот турлари ҳамда хом ашё, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа молларни етказиб бериш муддатларига қаттиқ амал қилишлари кўзда тутилган.

Шартнома маҳсулот етказиб беришга, бинобарин иқтисодиётнинг кўпгина тармоқларида ишни барқарорлаштиришга имкон беради.

(ЎзТАГ).

ҒОЛИБЛАР МАЪЛУМ

«ТУРЛИ ёшлилар отряди — 91» деб номланган жумҳурият танлови босқичлари муваффақиятли якунланди. Қизиқиши бир хил ва фойдали иш билан машғул бўлган турли ёшдаги болаларнинг фаолиятини ўрганиш мақсадида уюштирилган бу синов давомида кўпгина иқтидорли ёшлар аниқланиб, уларнинг ажойиб фазилатларига муносиб баҳо берилди.

Танловнинг биринчи ва иккинчи шартларига атрофлича жавоб берган болаларнинг бир неча нафари «Турли ёшлилар отряди — 91»нинг ғолиблари деб топилди. Совриндорлар орасида шаҳримиз вакиллари ҳам бор. Тошкентдаги 240-мактабнинг «БИМ» отряди, пойтахтнинг Яланғоч мавзесида жойлашган «Биз» отряди ўз атрофига эзгу мақсадларни кўзлаб, ижтимоий фойдали ишлар билан шуғулланаётган ёшларни бирлаштиргани алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Ғолиб отрядларнинг энг фаол иштирокчиси аниқланиб, турли ёшлилар отрядларининг махсус сменасида дам олиш учун Бутуниттифоқ «Артек» кашшофлар лагерига юборилади.

Анвар АЛИБОЕВ.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Бугун Тошкентда Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг таъсис қурултойи ўз ишини бошлади. Кеча бўлиб ўтган Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси таъсис қурултойини чақириш ташкилот комитетининг мажлисида ташкилот комитети «Ўзбекистонни янгилаш, унинг истиқлоли ва мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқ учун муносиб турмуш шароитларини яратишда Халқ-Демократик партиясининг роли ва ўрни» маърузасининг лойиҳасини маъқуллади ва қурултойда маъруза қилишни ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримовга топширди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий ривожланиш, илм-фан ва маданият мажмуининг мажлиси бўлди.

⊙ Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси яхши бир тадбир ўтказди. Уюшма ҳовлисига ёзилган дастурхон атрофига ўзбек театр санъати ривожига муносиб ҳисса қўшган ва ҳозирги пайтда қарилик гаштини сураётган таниқли санъаткорлар йиғилишди. Бу фахрийлар байрами унинг қатнашчилари қалбига бир олам қувонч бағишлади.

⊙ Тошкент автомобиль йўллари илмгоҳининг олимлари илгари ташлаб юбориладиган оҳак чиқиндиларини бетонга аралаштиришнинг самарали усулини таклиф қилдилар.

⊙ Тошкент вилоятининг Янгийўл районида жойлашган Ўзбекистон кўзи ожизлар жамиятининг юрак-асаб хасталикларини даволайдиган санаторийсида магнит майдони таъсири орқали беморларга шифо бериш усули муваффақиятли равишда қўлланила бошланди.

⊙ Андижон вилоятида Бобур номидаги мукофот таъсис этилди. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки Заҳириддин Муҳаммад Бобур ўзининг машҳур «Бобурнома» асарида Андижонга жуда зўр таъриф ва тавсиф берган эди.

ИТТИФОҚДА

⊙ Кеча СССР Президенти М. Горбачев чет эл сафаридан Москвага қайтиб келди.

⊙ Б. Ельцин ва А. Горбунов Россия билан Латвия ўртасида янги шартнома тайёрлаш тўғрисида келишиб олдилар.

⊙ Озарбайжон иттифоқ парламентининг ишида фақат кузатувчи бўлибгина иштирок этади. Озарбайжон Олий Кенгашининг 30 октябрдаги мажлисида ана шундай қарор қабул қилинди.

⊙ Бошқирдистоннинг тўрт миллионинчи аҳолиси дунёга келди. Хўш, бундай бахтга ким муяссар бўларкин? Туғилган тўрт чақалоқ — бир ўғил ва уч қизалоқ бунга даъвогарлик қилмоқда.

⊙ Истеъфодаги 47 ёшли генерал Жахар Дудаевнинг ўтган якшанба куни Чечен Республикаси президентлиги учун бўлиб ўтган сайловларда ғолиб чиққанлиги расмий равишда эълон қилинди.

ХОРИЖДА

⊙ АҚШ давлат котибининг ўринбосари Роберт Зеллик АҚШнинг миллий манфаатлари ҳамон СССРдаги воқеаларнинг бориши билан мустаҳкам боғлиқ эканлигини айтди.

⊙ Филиппиннинг собиқ марҳум президенти ўғли, 32 ёшли Фердинанд Маркос ватанига қайтиб келди. Унинг айтишича бундан мақсад отасининг ҳокини кўмишга ҳозирлаш ва онасининг мамлакатга қайтиб келишига тайёргарликдан иборатдир.

⊙ Аддис-Абебада мамлакат тарихида биринчи марта инсон ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган Эфиопия кенгаши ташкил этилди.

Бугунги кун нафаси

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раёсатининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раёсати қарор қилади:

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессияси 1991 йил 18 ноябрда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

1991 йил 30 октябрь.

* * *

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш мўлжалланмоқда:

1. Иқтисодий ҳамжамият тўғрисидаги шартнома ҳақида ва суверен давлатлар иттифоқи тўғрисидаги шартнома лойиҳаси хусусида.

2. Ўзбекистон Республикаси билан Озарбайжон Республикаси ўртасидаги давлатлараро муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартномани ратификация қилиш ҳақида;

3. Ўзбекистон Республикаси билан Украина ўртасидаги давлатлараро муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартномани ратификация қилиш ҳақида.

4. Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федератив Социалистик Республикаси ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик принциплари тўғрисида битим ҳақида ва Ўзбекистон Республикаси ва Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг расмий делегациялари ўртасидаги музокараларнинг якунлари юзасидан ахборот хусусида.

5. «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқишда).

6. Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги ҳақида умумхалқ овоз беришини ўтказиш тўғрисида.

7. Ўзбекистон Республикасининг «Ижара тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси ҳақида.

8. «Ўзбекистон Республикасида давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг асосий принциплари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

9. «Ўзбекистон Республикасида ёшларга доир давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

10. «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

11. «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари маҳаллий советлари ижроия бошқарув идоралари тузилишини такомиллаштириш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

12. «Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини ҳал этиш тартиби ҳақида»ги қонун лойиҳаси тўғрисида.

13. Ўзбекистон Республикасининг баъзи қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш ҳақида.

14. Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари тўғрисида.

15. Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг, баъзи вилоят ва Тошкент шаҳар судларининг таркибидаги ўзгартишлар ҳақида.

16. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг баъзи қўмиталари ва комиссиялари ҳамда уларнинг таркиби тўғрисида.

17. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши депутатлик одоби комиссияси тўғрисидаги низом лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Армияга чақиришни ва республика ёшлари ҳарбий хизматни ўташини такомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги 1990 йил 4 сентябрь фармонини бажариш юзасидан «1991 йил октябрь-декабрь ойларида фуқароларни ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Унда республика фуқароларини 1991 йил октябрь—декабрь ойларида СССР Қуролли Кучларига, чегара ва ички қўшинларга чақириш СССР Мудофаа вазирлиги билан Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ўртасида тузилган битимда белгилаб қўйилган миқдорга ва ҳарбий округларга мувофиқ амалга оширилиши тўғрисида гап боради.

Фуқароларни ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқни ташкил этиш ва ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги зиммасига юклатилди.

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ижрокомлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига қуйидагилар топширилди:

— Оиладаги ёлғиз ўғил бўлган фуқаро, шу оилада ундан ташқари меҳнатга лаёқатли қизлар бўлган тақдирда ҳам, шунингдек акалари ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган ва ўтаган кенжа ўғилни муддатли ҳарбий хизматга чақиришдан озод қилиш, уларни захирага ўтказиш;

— Чўпонлар шу касбда ишлаётган даврда уларни муддатли ҳарбий хизматга чақирмаслик;

— Бир вақтнинг ўзида бир оиладан иккита ёки ундан кўп ака-укалар армияда хизмат қилишига йўл қўймаслик, эгизак ўғиллар ва ихтиёрий равишда хизмат қилиш истагини билдирганлар бундан мустаснодир;

— Ўзбекистон Республикасидан ташқарида жойлашган ҳарбий-қурилиш қисмлари ва бўлинмаларига чақирмаслик;

— Ҳарбий округларга, флотларга, Қуролли Кучларнинг турлари қўшилмаларига Ўзбекистондан чақирилган ва захирага бўшатилган жангчиларни ташкилий равишда Тошкентга жўнатишни таъминлаш вазифаси билан вакиллар юбориш;

— Ўзбекистон Фуқаро авиацияси бошқармаси, Ўрта Осиё Темирйўл бошқармаси ва жамоат ташкилотлари билан биргаликда захирага бўшатилган жангчиларни ташкилий равишда кутиб олиш ва уларни доимий истиқомат жойига ёки СССР Қуролли Кучлари турларининг қўшилмалари билан келишилган пунктларгача кузатиб қўйишни таъминлаш;

— Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган СССР Ички ишлар вазирлиги ички қўшинларини фақат Ўзбекистондан чақирилганлар билан тўлдириш;

— 1991 йилнинг ноябрь—декабрь ойларида муқобил хизматга чақирилиши лозим бўлган фуқароларни хизматни ўташ учун республика халқ хўжалиги иншоотларига юбориш.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Т. Ж. ЖЎРАЕВ, Д. Ф. ФАЙЗУЛЛАЕВ, Т. С. ЙЎЛДОШБОЕВ ЎРТОҚЛАРГА «ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий фаолияти, малакали кадрларни тайёрлашдаги хизматлари ва жамоат турмушида фаол қатнашгани учун қуйидаги ўртоқларга «Хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин:

Жўраев Тўхтамурод Жўраевич — академик, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси В. И. Романовский номли математика илмгоҳининг директори.

Файзуллаев Жорулло Файзуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, М. Т. Ўрозбоев номли механика ва иншоотлар зилзилабардошлиги лабораториясининг мудири.

Йўлдошбоев Тоймас Соттиевич — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, астрономия илмгоҳининг директори.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 31 октябрь.

АРЗОН НАРХДА

ЎРТА Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чинор» ижара корхонасида ишчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, яқинда қўшни жумҳуриятлардан 10 тоннадан ортиқ картошка келтирилиб, ишчиларга ўз таннархидан деярли икки баробар арзон нархда сотилди. Бунинг учун ижара корхонаси ўз жамғармасидан 10 минг сўм харажат қилди. Картошканинг бир қисми арзон нархда ошхонага ҳам берилди.

Шунингдек, бирлашманинг «Машъал», «Виктория», «Металлург», «Вертикал», «Радуга» ижара корхоналари ҳам юқоридаги каби усулдан фойдаланиб, ўз ишчи-хизматчиларининг қишки таъминотларини бирмунча енгиллаштиришди.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетида

ИККИ ОЙЛИК ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

30 ОКТЯБРДА халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетида шаҳар ҳудудини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Унда халқ депутатлари район Кенгашларининг, бу Кенгашлар ижроия комитетларининг раислари, шаҳар хизматларининг, корхона, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари, маҳалла ва квартал комитетларининг, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Кенгашни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг раиси О. Ҳ. Асқаров очди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармасининг бошлиғи М. З. Зуфаров ва Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари Т. Искандаров тўпланганларни Тошкент шаҳрини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш икки ойлигида амалга ошириш мўлжалланган тадбирлар тўғрисида ахборот бердилар. Жумладан, бу даврда шаҳар ҳудудида 10,7 минг туп манзарали ва 15 минг туп мева дарахтлари кўчатлари, 145,2 мингта бута ўтказиш режаланган. Бундан ташқари ҳар бир районда биттадан мева боғи барпо этиш кўзда тутилган. Уларга 2 минг тупдан кўпроқ мевали дарахт ниҳоллари ўтқазилади. Шоҳ кўчаларни таъмирлаш, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича бошқа ишларни бажариш ҳам мўлжалланган.

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети **1991 йил 1 ноябрдан 1992 йил 1 январигача Тошкентни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича икки ойлик** ўтказишга қарор қилди. Корхона, ташкилот ва муассасаларга кўчат ва бута ўтказиш бўйича топшириқлар белгиланди. Икки ойлик давомида кўкаламзорлаштириш майдонларини таъмирлаш зарур бўлган шох кўчалар ҳам белгилаб чиқилди.

Район ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Бош бошқармалари, бошқармалари ва бўлимларига, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларга, уй-жой ташкилотларига, маҳалла ва квартал комитетларига икки ойлик давомида меҳнат жамоалари ва аҳолини ўзларига бириктилган ҳудудларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича ишларда фаол иштирок этишларини таъминлаш вазифаси топширилди.

Кенгашда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров нутқ сўзлади.

Долзарб мавзуда

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ, ҚИШ ВА ОЗОДАЛИК ҲАҚИДА

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ... Ҳа, дарҳақиқат яқин-яқингача кўпгина фуқаролар ана шу сўзнинг асл маъносини тушунмас эдилар. Бугунги кунга келиб эса бу сўзнинг мағзини ҳамма чақадиган бўлиб қолди. Хусусийлаштириш бугунги кунда энг кўп қўлланиладиган сўз бўлиб қолди. Хусусий мулкларни қараб чиқиш хусусида кўпчилик турлича мулоҳаза юритади — кимлардир уни маъқуллайди, кимлардир уни танқид қилади, кимлардир уни яхши турмушнинг умиди деб тушунади.

Ўтган сешанба куни бўлиб ўтган халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг ҳафталик кенгашида ана шулар хусусида сўз борди. Мажлисга раислик қилган Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси О. Ҳ. Асқаров ижроия комитет хизмат бўлимларига шаҳардаги ҳар бир корхона, савдо, маиший хизмат, уй-жой муассасаларини хусусийлаштириш билан боғлиқ масалаларни таҳлил этишни топширди.

Ҳа, айтгандек, яқин кунлар ичида шаҳар «Оқшом» рўзномаларида «Тошкент шаҳридаги давлат уй-жой фондларини хусусийлаштириш шароитлари ва тартиби тўғрисидаги Низом» лойиҳаси кўпчилик муҳокамасига ҳавола этиш мақсадида эълон қилинади. Ўйлаймизки, шунда шаҳардаги хонадонларни сотиш билан боғлиқ турли-туман миш-мишлар ҳам барҳам топади, шу Низом қабул қилингандан сўнг ҳар бир ҳамшаҳримиз учун аниқ ва равшан бўлган тартиб жорий этилади.

Ижроия комитет раиси шунингдек, ижроия комитетнинг барча хизматларига шу йилдаги ишлар якунини таҳлил этиш ва 1992 йил учун ўзларининг таклиф ва мулоҳазаларини билдиришни ҳам топширди. Режа комиссиясига шаҳар деҳқончилик саноати бирлашмасининг 1989 йилдан буёнги фаолиятини текшириб чиқиш ва шаҳарликлар таъминотини яхшилаш юзасидан ўз таклифларини билдириш ҳам топширилди. Шунингдек, вилоятдан шаҳарга ўтувчи ерларнинг ҳолатини текшириш ва таҳлил этиш вазифаси топширилди. Ана шундан кейин яъни зарур таҳлиллардан сўнг Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида келгуси йилда қурилиш ишлари билан боғлиқ таклифларни киритиш, ёшлар дастурининг қандай бажарилаётганлиги ва бошқа масалалар бўйича таклифлар киритиш топширилди.

Кенгашда шаҳарнинг экологик ҳолатига алоҳида эътибор қаратилди. Маълумки, хазонларнинг ёқилиши муносабати билан шаҳар экологияси кескин даражада ёмонлашиб бормоқда. Хазонларни ўсмирлар ҳам, ҳаво олиш қийинлашаётганлиги тўғрисида доим шикоят қиладиган шаҳарликларнинг ўзлари ҳам, баргларни йиғиштириб олишга даъват этилган ободонлаштириш хизматининг ходимлари ҳам ёқмоқдалар. Лекин хазонларни ким ёқишидан қатъи назар, деб таъкидлади О. Ҳ. Асқаров, бунга ва шаҳарда рўй бераётган барча нарсаларга шаҳар ижроия комитети ж а в о б б е р а д и. У ободонлаштириш хизмати ва унинг раҳбари М. З. Зуфаров зиммасига кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирларни белгилаш, бу ишга ижроия комитетнинг бошқа хизмат бўлимларини ҳам жалб этишни топширди. Ҳамма район ижроия комитетлари шаҳар ҳудудида чиқинди ва хазонларнинг ёқилиш ҳолларига йўл қўймасликлари керак.

Озодалик ва тартибни сақлаш, шаҳар ҳудудида қишга тараддуд, яхмалаклар билан курашиш ва кўчалар, йўлкалар, майдонлар ва хиёбонларнинг қордан тозалаш эҳтимолини кўзда тутган ҳолда илгаридан мавжуд бўлган шундай жойларни корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларга бириктириб қўйиш зарур эканлиги таклиф этилди. Шаҳардаги район ижроия комитетлари ободонлаштириш масалаларида масъулиятни оширишлари зарур эканлиги кўрсатиб ўтилди.

Энг гўзал шаҳар

РИВОЯТЛАРДА шундай дейилади: Ҳиндистоннинг машҳур ҳукмдори Жалолиддин Муҳаммад Акбар ҳар сафар фарзанд кўрсам, деб қайғу чекканида юраги пора-пора бўлар экан. Ҳақиқатдан ҳам у хотинларининг бирортасидан бола кўрмаган.

Фарзанд умид қилишдан толиққан Акбар Агра шаҳридан йигирма чақиримча узоқликда яшайдиган Салим Шишти исмли донишманддан маслаҳат сўраш учун боради. Шишти Акбарнинг уч ўғил кўришини айтиб, шоҳни ташқарига кузатиб қўйибди. Кўп ўтмай Акбарнинг биринчи фарзанди дунёга келади ва шоҳ ўзидан ёдгорлик қолдириш учун янги пойтахтни Салим Шиштининг чайласи яқинига солиш ҳақида фармойиш беради.

Ривоятларда Фатҳпур Секри (Ғалаба шаҳри) шаҳрининг қурилиши ҳам мана шу воқеага боғлиқ бўлса керак. Ўзининг катталиги ва гўзаллиги билан бу шаҳарга тенг келадиган бошқа шаҳар оламда бўлмаган экан. Ҳатто ўша пайтда юксалиш маданиятининг гуллаган даврида Ғарбнинг ўзида ҳам унга бас кела оладиган шаҳар йўқ эди.

Лекин замон ва даврнинг ўтиши билан бош-бошдоқлик, бегона юрт босқинчиларининг ҳужумлари ҳамда бошқа ўзаро келишмовчиликлар шаҳарни вайрон қилди. Ҳозир ўша жойда бир вақтлар бўлган қудратли шаҳарнинг қолдиқлари қолган холос.

Фатҳпур Секри шаҳри пойдевори 1569 йили кўтарилди. Шаҳар ҳозирги замонавий техника кучи билан бунёд бўлган бинолардан ҳам тез ва сифатли қурилди.

Бир-биридан чиройли эҳромлару мафтункор саройлар қурувчиларнинг жон койитиб ишлаши туфайли қад кўтарди. Шаҳарнинг бойлиги ва гўзаллигидан таажжубланган инглиз савдогари Рамф Фитч 1585 йили шундай деб ёзиб қолдирган эди: «Фатҳпур Секри Лондондан бир неча бор катта, халқи ҳам жуда кўп».

Пойтахти ўзининг эгаллаган майдони бўйича Ғарбдаги номи оламга машҳур бўлган кўп шаҳарлардан илгарилаб кетган эди. Шаҳарнинг ташқи майдони 9,75 квадрат километр бўлиб, унда 200 минг аҳоли яшар эди. Ўзининг кўркамлиги, турли хилдаги бинолари, мачитлари, соя-салқин боғлари, бозорларию саройлари кўзни қамаштирарди.

Шаҳарнинг ҳисобсиз бойлиги тўғрисидаги ҳар хил ривоятлар оламни ларзага келтирган. Португалия сайёҳи бу ҳақда шундай ёзган эди: «Саёҳатчиларни одамлари чумолидек кириб-чиқадиган шаҳар бозори ажаблантирарди. Савдогарлардан кишининг жонию қуш сутидан бошқа ҳамма нарса топиларди. Форс ва Ҳинд савдогарларини ҳам шу ерда учратиш мумкин. Мато, ипакнинг ҳар хили, қимматбаҳо тошлардан инжу, маржон, гавҳар ҳаммаси бор».

Бироқ, шаҳар донғи оламга қанчалик тез тарқалган бўлса, шунчалик тез яксон бўлди. 15 йил ичида унинг оч-яланғоч халқигина қолди. Ўз ерини босқинчи қўшнилардан ҳимоя қилиш учун Акбар пойтахтдан узоқ вақтга олис сафарга кетади.

Фатҳпур Секри шаҳрининг вайрон бўлиши ҳақидаги ривоятлар ҳозиргача давом этиб келмоқда. Шулардан бири қуйидагича ҳикоя қилинади.

Шаҳарда ичимлик сув тамом бўлгач, муқим халқ кўча бошлаган. Шунингдек, ўзаро урушлар, маҳаллий бойларнинг тожу тахт учун кураши шаҳарнинг вайрон бўлишига асосий сабаб бўлган.

Шундай қилиб, шоҳ саройини дарё қирғоғидаги Агра шаҳрига кўчиришади. Акбар эса бу пайтда кўп вақтини Лахур шаҳрида ёки лашкарлари билан жангда ўтказар эди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ тайёрлаган.

Фан оламида

ЯНГИ ОҚ БЎЁҚ

КАТТА-кичик йўлларнинг ўтиш жойлари ва маълум юзаларига ҳаракат белгилари чизилади. Автомобиль йўллари юзаларида бундай ҳаракат белгиларини кўрсатиш учун титан оксиди қўллаб тайёрланадиган оқ бўёқ ишлатилар эди.

Оқ бўёққа қўшиладиган ана шу титаннинг табиатдаги миқдори оз бўлиш билан бирга, ишлаб чиқариш технологияси жуда мураккаб. Шунинг учун у камёб маҳсулотлар ҳисобига киради, титаннинг бир тоннасининг нархи 3—4 минг сўмни ташкил қилади. Оҳакнинг баҳоси эса ундан бир неча ўн марта кам. Бундан ташқари, оҳакни топиш ва ишлаб чиқариш осон.

Мана шуни ҳисобга олиб Ўзбекистон Автомобиль йўллари вазирлигининг ихтисослаштирилган йўл ишлаб чиқариш бирлашмаси «Тошкент ободончилиги» қошидаги лабораториясида титан оксиди ишлатиладиган оқ рангли бўёқ ўрнига оҳак ишлатилиб, уларнинг янги хиллари яратилди.

Текширишлар нинг кўрсатишича, янги бўёқнинг техник хоссалари мавжуд кўча бўёқларининикидан қолишмайди. Улар асфальт-бетон, цемент бетон, ёғоч, темир ва бошқа юзаларда яхши сақланиб туради, шу билан бирга сувга жуда турғун, тез емирилиб учмайди.

Тошкент, республика ва Иттифоқимиз автомобиль йўлларида бу янги бўёқни қўллаш титан оксидини катта миқдорда тежашга имкон беради. Автомобиль йўллари бўёқлари мўл-кўл бўлади.

Зуҳриали УСМОНОВ, техника фанлари номзоди, доцент.

ЗАҲАРГА ҚАРШИ ДАВО

БИР кўзбўямачи — фирибгар ҳақида шу нарсани гапиришади: у Вашмгирнинг олдига бир тошни олиб келибди-да, унга бу тош бозизаҳр (заҳарга қарши даво) деб таъкидлабди. У Вашмгирни алданадиган содда одам, нима десам шунга ишонади, деб ўйлаб ундан бир нарса шилиб кетмоқчи бўлибди. Лекин Вашмгир унга ўз аъёнлари олдида:

— Агар сен айтгандек, бу нарсанг заҳарнинг зарарини йўқотадиган бўлса, бўпти, мен сенга иккаласини — заҳарниям, буниям ичираман, шунда агар даъвойинг рост чиқса, сенга жуда кўп ҳадя инъом қиламан, — дебди.

—Хўп, — дебди фирибгар, у шунда амирга:

— Менинг якка ўзингда гапим бор, — дебди.

Амир айтганидек якка ўзи билан қолган экан, у киши амирга шипшибди:

— Амирим, шуни билгинки, бу ёмон ишни менга шайтон ўргатди шундай қилгин деб, мана энди сен мени қўлга туширдинг, агар кўнсанг, сенга бир насиҳатим бор, шуни айтаман.

Вашмгир унга:

— Қани айтчи, нима экан у? — дебди.

— Душманлар ҳар хил ҳийла-найранг ишлатиб, подшоҳларни мол-дунёга кўзи оч бўлган яқин кишилари билан ўлдиришга чоғланиб юрадилар, — дебди у Вашмгирга, — борди-ю улар орасида душманинг сенга заҳар ичирса ҳам, уни даф қиладиган доринг борлиги ҳақида гап тарқалса, у ҳолда ҳам, булар ҳам қилиши мумкин бўлган ҳийлалари бефойдалигини тушуниб пушаймон қиладилар, шу билан сен алдамчи душманларинг ҳийласидан қутилиб қоласан. Ҳатто ўз яқинларинг ҳам сенга ҳеч қандай ёмонликни раво кўришолмайди. Буюриб заҳар келтиртир, кейин унга ўхшаган бошқа бир ичимлик ҳам келтиришсин. Кейин сен менга ўша (заҳарга ўхшаган) ичимликни берасан, мен ичиб оламан, бундан кейин мана шу тош билан ичиладиганини берасан, сўнг гапимнинг ростлиги учун мукофотга тўн кийгиз, қимматбаҳо совғалар бер. Кейин яширинча тўну совғаларингни қайтариб олгинда, мени худонинг лаънатигаю, ёниб турган дўзахига киришга рухсат бер.

Шунда Вашмгир фирибгарнинг гапини эшитиб:

— Сен мени менсимай, кўзбўямачилик қилиб алдамоқчи бўлганинг учун жазога мубталосан, — дебди. Лекин сен келтирган тошинг учун эмас, балки мана шу қилган насиҳатинг учун яхшиликка сазовор бўлдинг.

Вашмгир ўша фирибгар айтганидай қилди, кейин унга тўн кийгазди, кўп яхши қимматбаҳо мукофотлар инъом қилди ва уни иззат-икром билан жўнатди.

Абу Райҳон Беруний

«ЖАВОҲИР КИТОБИ»ДАН ҲИКОЯТЛАР

Бу ҳикоя ҳам унинг ўлимидан кейингина тарқалиб кетди. Шундай қилиб, шўри қуриб ўз домига тортган ажал уни юта туриб, яна оғзидан чиқариб юборди, яъни тирик қолди.

ҚИЗИЛ ОЛТИН-ГУГУРТ

МЕН бир гал денгизда сузиб юрадиганларда ўзи муштдай келадиган ранги қизилу, қорага мойилроқ бир парча нарсани кўрганман. Ўша нарсани синдиришганида, унинг нозик парчалари унчалик ялтироқ кўринмади. Денгизчи кумуш дирҳамни қизитиб, унинг устига ўша моддадан бир парчасини қўйган эди, модда дирҳамнинг тўппа-тўғри орқасидан тешиб чиқди. Ўша кишининг айтишига қараганда, бу моддани Хитойдан Басрага келтиришар экан, унинг номи қизил олтингугурт экан. Уни заргарлик билан шуғулланадиганлар сотиб олишаркан. Денгизчи бу нарса ҳақида бундан ортиқ ҳеч нарса билмас экан.

Бу хусусдаги уйдирмаларга «Тошлар ҳақида китоб»да битилганлар ҳам киради. Эмиш, қизил олтингугурт кони Тинч уммонига яқин томонда бўлармиш.

Бу нарса ўз конида турган пайтида бир неча фарсах оралиғидаги масофани ёритиб турармиш, кондан олинса, ёритишдан тўхтармиш.

АСАЛАРИ

ҚУРЪОН билан дастлаб арабларга қараб хитоб қилинган. Ўша Қуръонда хитоб қилинган нарсалар уларнинг кундалик ҳаётларида одат тусига кириб қолган. Бунга асалариларни қиёс қилиш мумкин. Асалариларнинг ўтлоққа бориб гуллардан ўзига овқат қидиргани, инига қайтишда ғамлаб қўядиган емаги билан қорнини қаппайтириб қайтиб келганини ва бу йиғиб қўядиган овқатларини (қиш вақтига) сақлаб қўйиш учун ё устки ва ё остки тешикларнинг биридан чиқариб қўйишдан бўлак илож тополмаганини кўрган араблар, асал ҳақида тасаввур қилиб, бу фақат асалариларнинг овқати, деган хулосага келганлар. Чунки улар тасаввурича, асаларилар, қоринларидаги ўз асалларини мавжуд бўлган иккала тешикдан чиқарганлар.

Асалари аъзоларининг бир-бири билан бўлган яқин қўшничилиги туфайли уларнинг ичи (ошқозони)дан шарбат чиқиб туради. Модомики, оғиз қоринга йўл ҳисобланар экан, у ҳолда асалари ўзининг нозик хартуми билан гуллар орасидан у ерда мавжуд бўлган моддаларни тўплайди. У нарса нозик ва майинликда кўзга суртиладиган сурмага ўхшайди. Кейин у озиқларини олдинги оёқлари билан хартумидан сонига олиб боради ва шу билан кувага элтиб, асалга айлантиради. Шундай қилиб, асаларилар ўз асалларини жўжа (личинка)ларига овқат бўлсин учун хоналарини тўлдирадилар. Ортганларини гул ва мевалар тугаган пайтларида ейиш учун ўзларига олиб қўяди ва қолгани заҳира (запас) бўлиб туради.

Аммо асаларилар пастки тешикдан чиқарадиган чиқиндисига келсак, бу дунёда энг бадҳид нарсадир. Лекин асаларилар ўз кува — уяларини етишадиган зиёнлардан сақлайди, негаки асаларилар тозалик ва озодаликни яхши кўрадилар, хушбўй нарсаларга жудаям ҳирс қўйган ва таъмга сезгир, хуштаъб бўладилар.

БИЛЛУР

БИЛЛУР — идиш қилинадиган жавҳарларнинг энг қийматлиси саналади. Агар унинг таги кўп бўлса, (қадри кетиб) жўнлардан бўлиб қолади. Ҳиндлар буни патика деб атайди. Биллурда қаттиқлик ортиқ даражада бўлиб, у билан кўпгина қимматбаҳо тош жавҳарларини кесиш мумкин бўлади. Шунинг учун у қаттиқлик бобида темирнинг пўлати ўрнига ўтиши мумкин. Ҳатто биллурнинг бир парчасини олиб иккинчи парчасига урилса, ундан ўт чақнайди. Биллур софлик ва рангсизликда ҳаётнинг икки асли — ҳаво ва сувга ўхшашлиги сабабли шарафлидир.

ҲЕЧ НАРСА

БИР киши шиша тўлдирилган сават ортилган эшагини бозорга ҳайдаб кетаётган экан, кимдир ундан, бозорга нима олиб кетяпсан деб сўрабди, у жавоб бериб, эшак қоқилиб кетса, ҳеч нарса, дебди.

Арабчадан Абдусодиқ ИРИСБОЕВ таржимаси.

САҲНАВИЙ ТАЛҚИНДА

ЖАҲОН классик адабиётининг улуғ намоёндаларидан бири Ф. Достоевскийнинг машҳур «Телба» романини кўпчилик ўқиб чиққан. Мазкур асар асосида тайёрланган экран асари ҳам томошабинлар эътиборини ўзига тортди.

Романнинг саҳнавий талқини қатор йирик театрларга шуҳрат келтирди. Эндиликда бу асар Максим Горький номли Тошкент давлат рус академик драма театри репертуаридан ҳам ўрин оладиган бўлади.

Санъат кошонаси ёзувчи Достоевский романига мурожаат қилишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Янги спектакль устида театрнинг етакчи актёрлари иш олиб бормоқдалар.

Саодат ОДИЛОВА.

Ҳаёт сабоқлари

СЕН БИЛАН ВА СЕНСИЗ

ЭР нолияпти: «Туринг», дединг — турдим. «Ўтиринг», дединг — ўтирдим. Хоҳишингга қараб турдим, ўтирдим, баъзан соатлаб кутдим. Мендан тағин нима истайсан, хотинжон? Ёпирай... эргашиб елкангизни тутинг, деяпсанми?!

●

БИР қаламкаш дўстим уқтиради: «Куннинг исталган пайтида эрдан хотини шу дақиқаларда қаерда эканини сўраганингда у аниқ айтиб бериши зарур. Майли, жиндай янглишсин. Аммо хотини қаердалигини мутлақо билолмаса ҳайф бунақа эркакка!» Нақадар жўн ва турмушда керакли фалсафа, шундай эмасми?

●

ЯХШИ умидлар билан бир ёстиққа бош қўйган ёшларни ирмоқларга ўхшатгим келади. Шўх ирмоқлар бир ўзанга бирлашганда аввал шилдирашади, кейин роса кўпиришади ва ниҳоят тинчланиб оқа бошлайдилар. Турмуш ҳам шундай. Хотин эрнинг ёки эр хотиннинг табиатига мослашгандан кейингина худди «жиловланган» ирмоқлардай ҳаётлари осудалашади.

Саъдулла ШОДИЕВ.

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг сифатли ва бежирим пальтолари нафақат диёримизда, балки қўшни республикаларда ҳам машҳурдир. Бу пальтоларни тикишда корхонада қарийб 15 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келаётган Зера Османованинг ҳам ҳиссаси бор.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Аёллар ўқимасин

ОГОҲ БЎЛИНГ, ЭРКАКЛАР!

АЁЛМИСАН, эркакмисан, айбдор бўлганингдан кейин қонун олдида жавоб берасанда, а лаббай!? Мен эса яна ҳамма бало-қазога эркак жавоб беради демоқчиман. Ахир бир ўйлаб кўринг-а. Аёллар сендан нафақа ундираман, уйдан ҳайдайман деб дўқ уришса-ю, қонун уларни ҳимоя қилса алам қиларкан кишига. Бу замонда хотинингга қаттиқроқ гапиролмайсан ҳам, чунки орага қўни-қўшнилар, маҳалла қўмитаси аралашади. Улар хотинингни юпатиб, сендан кечирим сўрашга мажбур қилишади ва дўқ-пўписа қилиб, бақириб-чақириб айбни яна эркакка тўнкашади. Чунки, сен уни яхши тарбиялаган эмассан дейишади.

Келинг, яхшиси Қаҳҳор исмли оғайнимнинг тақдирини сўзлаб берай. У кишининг 3 қизи, бир ўғли бор. Бир вақтлар у ота-онаси ва акаларининг раъйини қайтариб бир аёлга уйланган, у аёлнинг бошқа эридан ўғли ҳам бўлган. Қаҳҳор хотини билан дастлаб оилаётоқхонада, кейинчалик давлат уйида, яъни «дом»да яшаб ўз-ўзларидан кўпайиб боришган.

Қаҳҳорнинг ойлик маошидан бошқа даромади бўлмаган, бундан норози бўлган хотини нафақа ундириш учун судга даъво аризаси беради. Суднинг ижро варақаси билан бир неча ой мобайнида нафақани алоқа бўлими орқали олади. Сўнгра ижро варақасини олиб қўйиб, нафақа олмай қўяди. Буни Қаҳҳор билмайди ҳам, чунки бирга яшаб оилани моддий жиҳатдан таъминлаб келаверган. Орадан уч йилдан ортиқ вақт ўтгандан кейин яна оилада келишмовчиликлар бошланганда, хотини асраб қўйган ижро варақасини судга топширади. Суд ижрочиси Қаҳҳорга уч йиллик нафақа пули — 3 минг сўмдан ошиб кетганини айтиб, агар бир ҳафта ичида қарзини узмаса иши терговга оширилишини билдиради.

Пулни вақтида топширолмаган Қаҳҳорнинг ашаддий нафақачи сифатидаги иши судда кўриб чиқилади ва у икки йил муддатга мажбурий меҳнатга жалб қилиниб, бошқа шаҳарга ишга юборилади. Қаҳҳор ўзининг айбдор эмаслигини исботлашга қанчалик уринмасин, барибир суд хотинини ҳимоя қилади. Энди у ижро варақаси билан болаларига ёрдам пули бериш учун ишлаяпти.

Мабодо сиз ҳам болаларингизга нафақа тўлаб, кейинчалик ойлигингизни ҳам хотинингизга бераётган бўлсангиз обдон ўйлаб кўринг. Яна минглаб сўм қарзга ботиб, суд олдида жавоб бериб шарманда бўлиб юрманг тағин. Хотинингизнинг кайфиятига қараб иш тутинг, ишонинг. Агар хотинингиз сизни ҳақорат қилса ҳам индамай кўчага чиқиб кетинг. Бўлмаса мени урди деб туҳмат қилиши ҳам ҳеч гап эмас. Ўзингиз биласиз хотин урганларга, нафақа тўламаганларга қонун жазо белгилаган. Бироқ, эрини уриб, унга туҳмат қилган бирорта хотиннинг жазоланганини эшитганмисиз? Йўқ, албатта.

Огоҳ бўлинг, эркаклар! Сизнинг бошингизга ҳам Қаҳҳорнинг куни келмасин!

Абдужалил ҲАСАНОВ.

Жиноят ва жазо

МАШИНА

Ҳозир ҳамма машинасини қаровсиз қолдирмаслик ташвишида. Унга қандайдир сирли қурилмалар ўрнатилади, бошқа ҳийлалар ўйлаб топилади. Минг афсуски, эгаси қанча пойламасин...

Машина ўғрилиги жиноятчиликнинг энг папак отган турларига айланганлигини ҳамшаҳарларимизнинг ушбу фикрлари ҳам тасдиқлайди:

Санжар АҲМЕДОВ, олим: — Яқинда қўшним «Москвич—412» маркали янги машина сотиб олди. Бир ой ҳам ҳайдагани йўқ. Эшигининг тагидан ўғирлаб кетишди. Топилмади. Бу оиланинг не машаққатлар билан пул тўплаб, ишхонасидан ажратилган машинани олганини яхши биламан. Ачиндим. Лекин ёрдам беришга ожизман...

Ғанижон РАҲИМОВ, ишчи: — Машина ўғрилари ҳақида сўраяпсизми? Мен уларни турқи-ангорини кўрган заҳоти айтиб бераман. Сурбет, ўзига бино қўйган, шилқим. Уларнинг кўпчилиги шу ва шунга ўхшаш иш билан шуғулланади. Кўпчилик уларни яхши танийди. Лекин уларнинг мушугини пишт дейдиган одам йўқ.

Нодир СОЛИҲОВ, хизматчи: — Қайси бир оила ўз машинаси бўлишини хоҳламайди, дейсиз. Лекин бугунги кунда машина миниш (айниқса янгисини) жуда хавфли бўлиб қолди. Бирор меҳмонга ёки маросимга бориб қолгудек бўлсанг, хотиржам ўтира олмайсан. Бу қанақа замон бўлди ўзи? Ота-боболаримиз даврида ўғрилар бўлмаган экан. Ҳамма нарса очиқ-сочиқ қолиб кетаверган. Чунки бундай ўғриларнинг биронтаси қўлга тушгудай бўлса, унга нисбатан жуда қаттиқ чора кўришган. Ҳозир ҳам шунақа қилиш керак.

— ТЎЛДИРИБ қуй, бир мириқиб ичайлик пивони, — деди ҳамроҳига ўтирган йигитлардан бири.

Ҳаш-паш дегунча 40 шиша пивони ичиб олган «тўрт оғайни ботирлар» — Эркин Султонов, Ҳусан Жабборов, Бахтиёр Йўлдошев ва Шуҳрат Расуловлар Сағбон кўчасига чиқишиб, ўткинчи машинани тўхтатмоқчи бўлишди.

— Кўпчиликни кўрса тўхтамайди, — деди йигитлардан бири, ҳушёр тортиб. — Биримиз тўхтатамиз.

Қолганлар кейин ўтириб олишади.

Шундай қилишди.

Ғанишер Иноғомов бошқариб келаётган «ВАЗ—2103» маркали машинани тўхтатишди.

— Санъат саройига олиб бориб қўйинг.

— Ўтиринг.

Машинадан тўрт «ўғлон» жой олишди. Йўлда Эркин Султонов шерикларига қараб:

— Пулимиз йўқ-ку, кинода нима қиламиз, — деб қолди.

Шунда машина бошқариб бораётган Ғанишер Иноғомов ҳазилкаш мижозларга қараб:

— Ҳеч қиси йўқ, укалар. Пулларинг бўлмаса ҳам кинотеатрга олиб бориб қўяман, — деди.

Бахтиёр Йўлдошев ҳайдовчининг ёшини суриштира кетди.

— Ие, ёшинг бизникидан кичик экан. Нега энди бизларни сансираб, ҳақорат қилдинг. Бу қилмишинг учун 1000 сўм тўлайсан, йўқса жонингдан умидингни узавер, — деб қолди.

Кутилмаган бу шартдан эсанкираб қолган Ғанишер машинасини Санъат саройи олдида тўхтатгач,

ёнида ўтирган Ҳусан Жабборовнинг қатъий оҳангда дўқ қилиб гапирган гапларини эшитди:

— 1000 сўм пулинг бўлмаса, ёнингдаги мол-мулкинг ва машинангни ташлаб кетишингга тўғри келади.

Машина эгаси ғалати мижозларга ялиниб, уни қўйиб юборишларини, зарур иш билан шошиб кетаётганлигини айтди. Ана шунда Б. Йўлдошев машинадан тушиб, уни чаққонлик билан айланиб ўтди-да, рулда ўтирган Ғанишерни дўппослай кетди. Ш. Расулов, Э. Султонов, Х. Жабборовлар эса машинасини бергиси келмаётган Ғ. Иноғомовнинг бўйнига арқон солиб, бўға бошлашди.

Шунда Ғанишер хавф остида қолган ҳаётини ҳимоя қилиш учун, машинасининг соябонида бўлган йиғма пичоқни қўлига олади. Охирги кучларини тўплаб уни бўғаётган Э. Султоновнинг қўлини кесади. Юзи аралаш бошига мушт тушираётган Б. Йўлдошевни эса тўғри келган жойига — кўкрак қисмига бир неча маротаба пичоқ уради.

Бақириқ-чақириқ содир бўлаётган жойга милиция ходимлари келишаётганлигини кўрган Э. Султонов, Х. Жабборов, Ш. Расуловлар «ўлжа»сини қолдиришиб, қочиб қолишади. Б. Йўлдошев эса кўкрагига санчилган пичоқ тиғи туфайли оламдан кўз юмади.

Бу жиноятчиларнинг ўзлари олдига қўйган мақсадларига етиша олмаслигида машина ҳайдовчиси Ғанишер Иноғомовнинг ҳаракати киши диққатини ўзига тортади.

Дарҳақиқат, жиноятчиларнинг аксарияти одамнинг бўшлигига, бўйсунувчанлигига суяниб, уларга ҳаётларини ёки мол-мулкини сақлаб қолишни таклиф қилишганда бунга кўпчилик рози бўлади. Ушбу жиноий ҳаракатга «ўлжа» қилиб тайёрланган автомашина эгаси Ғанишер эса жиноятчиларга бўйсунмади. Ўзини, ҳаётини, шаънини, мол-мулкини, қисқаси қонуний манфаатини ҳимоя қилди. Шунинг учун ҳам ушбу жиноий ишни тергов қилиш жараёнида Ғ. Иноғомов ўзини жамият учун хавфли ҳаракат, яъни ўзига қаратилган тажовуздан ҳимоя қилганлиги назарда тутилиб, зарурий мудофаа чегараси доирасида ҳаракат қилган, деб жиноий ишнинг унга нисбатан қисми бекор қилинди.

Шуни эсдан чиқармаслик керакки, зарурий мудофаа ҳар бир шахснинг ахлоқий бурчидир. Қонунчилик ҳам ҳуқуқий тартибни қўриқлаш манфаатларини кўзлаб фуқароларга безорилардан, талончилардан ва бошқа ҳар қандай жиноятчилардан фаол мудофааланиш ҳуқуқини беради.

Тошкент шаҳар суди Ж. Ғайбуллаев раислигида ушбу жиноий ишни суд мажлисида кўриб чиқиб, жиноий гуруҳ аъзоларининг жиноятидаги ишларини аниқлаб, қилмишларига яраша жазо белгилади. Жиноий гуруҳ аъзолари Эркин Султонов — 11 йил, Шуҳрат Расулов — 10 йил, Ҳусан Жабборов — 9 йил озодликдан маҳрум этилиб, мол-мулклари давлат фойдасига мусодара қилинди.

КЕЙИНГИ вақтда фуқароларнинг шахсий мулкига қарши қаратилган жиноятлар ўсиб бораётганлигини яширишга ҳожат қолмади. Мана, яна бир гуруҳ жиноятчилар билан танишинг.

Судланувчи Юнус Раҳматуллаев фуқароларнинг шахсий мулки бўлган автомашиналарни олиб қочиб, машинанинг эҳтиёт қисмларини ечиб ўғрилик қилгани учун уч йил озодликдан маҳрум қилинган эди. Унга Ўзбекистон жи-

Сайёҳ саргузаштлари

УРУМЧИДА КЎРГАНЛАРИМ

УРУМЧИ ва Туркон сафаримиз бир ҳафта давом этди. Лекин бу сафар таассуротлари умрбод сақланиб қолса керак. Уйғур дўстларимизнинг ранг-баранг либоси, ўзларига ярашган хатти-ҳаракатлари, қадимдан қолган таомили, ўз ҳис-ҳаяжонларини, фикр-мулоҳазаларини ҳеч яширмай ифода этишлари бизга манзур бўлди. Давра суҳбатларида, мукаммал жиҳозланган япон микроавтобусида, кинотеатр ва музейларда, хонадонларда ўтказилган дамларда турмуш ва ижод муаммолари, маданият анъаналари ҳамда ўзаро алоқа масалалари тилга олинди.

Уйғур рақкосасининг жозибали ўйини, хонанданинг ҳазил қўшиғи, фильмларнинг хилма-хиллиги, томошабинларнинг самимияти, бозор, савдо растасининг молга лиқ тўлалиги — буларнинг ҳаммаси мушоҳадага ундарди. Иқтисод масалалари кўп жиҳатдан ҳал этилганлиги боис ҳамкасбларимиз вақтларини кўпроқ ижодга сарфлаш имконига эга эканликларини кўрдик. Шу билан бирга маданиятга, жумладан фильмлар ишлаб чиқаришга давлат пул ажратмаслиги сабабли «Тянь-Шань» студияси доимо кинотеатрлардан тушадиган даромад мўл бўлишини таъминлаши зарурлиги ҳақидаги мулоҳазаларни эшитиб хавотирландик ҳам. Чунки бундай ҳолда яъни кинонинг тақдирини бозор белгилашига йўл қўйилган чоғда кўпроқ бадиийлик, шакл гўзаллиги, бўёқлар нафислиги ҳақида эмас, фильмнинг «пул йиғиш қобилияти» ҳақида қайғуришга тўғри келади. Бу эса пировардида турғунликка олиб келиши мумкин.

Ижодкорлар камол топиши учун изланиши, янги бадиий воситаларни фильмларда синаб кўриши лозим бўлган асарларда қизиқарли сюжет, кулгили саҳналар, мусиқали эпизодлар бўлмаслиги туфайли улар кинотеатрларда катта пул йиғиши амри-маҳол.

Ана шундай, бир-бирига зид фикр-мулоҳазалар билан «Бўйдоқлар оиласи» (режиссёр Турғун Аҳмадий) ҳамда «Сирли карвон» (режиссёр Чан Чун Лин) фильмларини, киноактёр Фирдавснинг хонадонида видеокассетага ёзиб олинган «Кабобчи ҳақида афсона» комедиясини кўрдик. Уларнинг бири («Сирли карвон») режиссуранинг нафислиги, мазмуннинг теранлиги билан кўзга ташланди, унда жаҳон киносида қўлланилмай қўйган воситаларга ўрин берилгани бизни ўйлантириб қўйди. Гоминданчиларга қарши олиб борилган курашни характерлар ривожида кўришга интилган муаллиф ва режиссёр киноистиоралар, рамзий маънога бой кадрлар ижод этганлар. Шу билан бирга мазкур асар мусиқали — овозли ҳамда тасвирий воситалар ўртасидаги мутаносиблик ҳақида мушоҳада қилишга ундайди. Фильмнинг режиссёри бизга ҳамроҳ бўлгани сабабли ўз мулоҳазаларимизни батафсил айтишга ҳамда ҳамкасбимизнинг жавобини эшитишга имкон бўлди. Ижодий баҳсдан, самимий тилаклардан «Тянь-Шань» студиясидагилар мамнун бўлишиб, хитой, уйғур кино аҳлига жаҳон экран санъатининг бой тажрибаси жуда қўл келиши ҳақида мулоҳазаларни қабул этдилар.

Санъаткорлар ҳамда оддий фуқаролар ўртасида «хитой девори» йўқлиги бизни қувонтирди. Режиссёр ва актёр, фильмларни ижарага берувчи идора вакили ижодий ташкилий ишлар билан машғул бўлар, мачитга ҳайит номозига борар, кундалик юмуш билан шуғулланар (бу иш бизникидан анча осон кўчади, чунки расталарда озиқ-овқат ҳам, буюм ҳам мўл кўринади), томошабинлар билан мулоқотда бўлар, Пекин, Шанхай ва бошқа шаҳарларга тез-тез сафар қилар эканлар.

Самимийлик, бир-бирига бўлган ҳурмат телевизор экранида ҳам кўриниб турди. Кўрсатувни олиб борадиганлар шингил-шингил воқеаларни бир-икки сўз билан шарҳлашларида бир-бирларига самимият билан қарашлари, ёқимли табассум ила ҳозиргина айтилган гапга муносабатларини билдиришлари, ёдлаб олинган матнни эмас, кўрсатув ҳаво мавжлари орқали хонадонларга элтилаётган дамда топилган жонли сўзлар, образли ибораларни аниқ талаффуз этишлари маъқул бўлди. Умуман, Урумчи ойнаи жаҳонида хабар ташиш барчани янгиликлар билан таништириш эмас, бадиий асарларни (аввало, телевидениенинг ўз мулки бўлмиш асарларни) кўришга эътибор берилишини кўрдик.

Уйғур санъаткорлари билан ўтказган дамларимизда вужудга келган тантанали, айни вақтда қизиқарли, ижод нашидасига тўлиб-тошган ҳолатни телекўрсатувларда ҳам сездик. Телевидение хонадонларга ёқимли куй, ҳазил-мутойиба, жозибадор рақсни олиб кириш билан чекланиб қолмай, томошабинни ўша ижод дақиқаларидан баҳраманд этиш учун қулай шароит яратади. Бунинг учун концертни студияда эмас, бевосита томошабинлар орасида (саҳнада, клубда ёки саройда эмас — саф тортиб ўтирган ёшу қариларнинг ёнгинасида) ўтказишга интиладилар.

Етти кун давомида хорижийлар билан мулоқотда бўлганимизда, уларнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти билан танишганимизда, тўкин-сочин бозорларини кезганимизда кўз ўнгимизда мураккаб дамларни бошидан кечираётган Ўзбекистон турди. Бир неча минг чақирим йўл масофаси ўлкамизга, ҳаётимизга бир мунча четдан қарашга ёрдам берди. Шунда имкониятлари чексиз, табиий бойликлари тенгсиз диёримизни жароҳатланган қушга ўхшатдим. Унинг соғайишини, парвоз этишини ўзбек элигина эмас, унинг қўшнилари ҳам орзиқиб кутаётганини ҳамиша сезиб турдик. Уйғур, хитойнинг бозори бугун тўкинроқ, арзонроқ. Лекин хориждаги дўстларимизни ўзбекнинг эртанги кундаги тўқ ҳаётига ишончини, кечаги ва бугунги кундаги юксак маданиятига бўлган чексиз ҳурматини кўриб, кўнглимиз кўтарилди.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
филология фанлари доктори.

АНИҚ ФАОЛИЯТГА ЎРГАТАДИ

ЭЛЕКТРОН-ҳисоблаш машиналари ҳаётимизнинг барча жабҳаларига кириб бориб инсонларнинг фаолиятларини бутунлай ўзгартириб юборадиган вақтга ҳам оз қолди. «Кибернетик» алифбо ҳозиргача чамалаб иш кўрилган жойларда ҳам аниқ фаолият юритишга ўргатади. Шунинг учун ҳам «Электрон» парталарда ҳозирда ўқувчилар ҳам, академиклар ҳам таълим олмоқдалар.

Хўш, мавжуд компьютерлардан мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта ва олий ўқув юртлари ўқув жараёнида қандай самарали фойдаланмоқ керак, деган савол туғилади. Яқинда Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги томонидан Абдулла Авлоний номидаги ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш марказий илмгоҳида ЭҲМдан тўғри фойдаланиш, таълимнинг ахборот технологиясидан фойдаланиш, рақамли маълумотлар билан ишлаш бўйича семинар ўтказилди.

Илмгоҳда буюк юртдошимиз Ал-Хоразмий номидаги янги ахборот технологияларни системалаштириш, мувофиқлаштириш, ривожлантириш ва ўқитиш маркази ташкил этилган. Марказни Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Восил Қобулов бошқармоқда. Бу ерда электрон-ҳисоблаш машиналарини ҳаётга тадбиқ этиш бўйича салмоқли ишлар амалга оширилмоқда.

Валентина АПАСОВА.

Жаҳон маданияти юлдузлари

«Сев мени, кучлироқ сев...»

БУ қўшиқни тинглаган одам бундай эҳтиросли сатрларни оташқалб, ишқ шаробини қониб ичган эркак ёзиши мумкин деб ўйлаши табиий. Мен ҳам шундай деб ўйлаган эдим. Афсуски уни аёл, аёл бўлганда ҳам нозанин, дилбар аёл ёзган экан! Лекин ажабланарлиси бу ҳам эмас..

Тасаввур қилинг: ўн беш-ўн олти ёшли ўсмир қиз сизга ширин қўшиқ ёзиб келди. Сиз дарҳол унга: «Муҳаббат билан чалғима, ҳали сенга вақт эрта», деб танбеҳ берасиз, шундайми? Лекин «Бесаме мучо...» («Мени кучлироқ сев!») қўшиғини яратганда Консуэло Веласкес эндигина 16 ёшга тўлиб-тўлмаган, мусиқа мактабининг ўқувчиси эди. Ҳамма ажабланадиган жойи мана шунда!

Кейинроқ шу қўшиқни ёзган пайтларини эслаб сеньора Веласкес шундай ёзган эди.

— Бир куни мен рояль олдида ўтириб, хотирамга келган куйни ўзимча машқ қилардим. Сабаби оддий — юрагимни тўлдириб тоширган туйғуларни мусиқага кўчириш иштиёқида эдим. «Сев мени, кучлироқ сев» қалбимдан оқиб чиққанди. Ҳа-ҳа, ишонаверинг, худди шундай бўлганди.

Худойим шоҳид, менинг ўсмирлик хаёлларига тўлиб-тошган бу қўшиғим шунчалар машҳур бўлиб кетади, у бутун дунёни кезиб, ошиқлар, маъшуқалар тилида айтилади деб ўйламаган эдим.

Тез орада қўшиғим Голливуддагилар қўлига тушди. Биласизми, бу ерда хаёллар рўёбга, армонлар ҳаётга айланади. «Бесаме мучо...» қирқинчи йилларда машҳур бўлган бир бадиий фильмда янгради. 1941 йилнинг охирида эса Америкадаги улкан қўшиқлар танловида ғолиб деб топилди. Шу санани мен қўшиғимнинг туғилган куни деб ҳисоблайман...

«Сев мени, кучлироқ сев» қўшиғи ҳатто опера театри саҳнасида Пласидо Доминго ижросида янгради. Хорларда ижро этилди. Ҳатто япон императорларидан бири фақат шу қўшиққа мослаб оила аъзолари билан тақлид қилишар экан.

Яна бир муҳим далил: 1960 йилларда машҳур «Битлз» қўшиқ дастаси ўзининг илк концертини шу қўшиқ билан бошлаганини кўпчилик билмаса керак. Уни эҳтирос, ёниқ туйғулар билан Элвис Пресли, Элла Фитцжеральд, Луис Армстронглар ҳам куйлашган.

— Менга,—деб ёзади Веласкес хоним, — барча хонанда ижро этганда ҳам «Сев мени...» ёқади. Лекин энг ажойиб ижрони Мексикага Совет Армияси хори келганида эшитгандим. Оҳ, қанчалар ёқимли бўлганди ўшанда.

Биргина қўшиқ мексикалик Консуэло Веласкес I ни жаҳонга машҳур қилгани сир эмас. Лекин биргина қўшиқ унга қанчалар бойлик олиб келганини ҳамма ҳам билмаса керак. Унинг муаллифи шу қўшиқнинг пулига тикланган уч қаватли уйда яшайди. Унинг икки ўғли эса шу қўшиқдан келган маблағга ўсиб, камолга етган. Бу ҳам ажабланарли эмас. Муаллифнинг айтишича биргина қўшиқдан тушган маблағ қолган умрини роҳат-фароғатда ўтишига ҳам етар экан!

Аввало «Сев мени, кучлироқ сев» умрбоқий қўшиғини яратган муаллифнинг истеъдодига тан берамиз, албатта. Лекин яхши асарнинг муносиб тақдирланиши кимга ёқмайди дейсиз. Шундай эмасми?

Тоҳир МАҲКАМОВ
тайёрлаган.

Ҳар тўғрида

Камбоджа пойтахти аҳолиси дам олиш ва байрам кунлари Пень хола номли дўнглик этакларида йиғилишни яхши кўрадилар. Қадимги ривоятга кўра, пойтахтнинг тарихи ҳам шу дўнгликка боғлиқ экан.

СУРАТДА: (чапда) қуш сотаётган аёл.

В. Капралов сурати, (ТАСС)

Литва. Вильнюсдаги полиция академиясининг илк талабалари сафини 500 нафар ёшлар тўлдирдилар. Улар литва тилидаги ўзига хос дастур бўйича билим оладилар.

СУРАТДА: жисмоний тарбия бўйича машғулотлар пайтида.

(ТАСС) сурати.

Финляндияда ҳайвонот оламини асраш юзасидан қилинаётган ишлар ўз самарасини бермоқда.

СУРАТДА: (ўнгда) Пламантсидаги айиқ оиласи.

ТАСС сурати.

Украина. Машҳур гетман П. Сагайдачний хотирасига бағишланган ёдгорликнинг очилиш маросими катта тантаналарга айланиб кетди.

СУРАТДА: қадимги тўплар мушакбозликка тайёр.

Ю. Ильенко (ТАСС) сурати.

Пизадан унчалик узоқда бўлмаган Форкли шаҳарчасида мана уч йилдирки, «Бақалоқларнинг миллий байрами» деб номланган ажойиб фестиваль муваффақият билан ўтказилмоқда.

СУРАТДА: ғолибликка номзод Мария Пия Пуччини кўриб турибсиз (вазни 133 килограмм 800 грамм).

ТАСС сурати.

Яқинда Москвада татуировка (терига сиёҳлар ёрдамида турли суратлар тушириш) ни амалга оширадиган «Тату» деб номланган дастлабки салон очилди.

СУРАТДА: Владимир Тичинин (чапда) ва унинг мижозларидан бири.

А. Шогин (ТАСС) сурати.

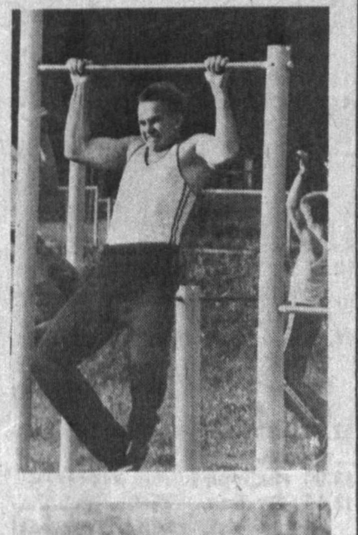

Билиб қўйган яхши

ЖИНЧИРОҚ ТАРИХИ

⊙ ГУГУРТ. Рўзғорда энг кўп ишлатиладиган бундай маҳсулот тайёрловчи биринчи фабрика 1833 йилда ишга туширилган. Бунгача ўтни бошқа усулда ҳосил қилардилар. Одамлар чўнтакларида гугурт ўрнига ичига бир парча пўлат, кичкина тош ва бир парча пиликка ўхшаган нарса солинган қутича олиб юришган. Агар сиз у нима деб сўрасангиз: пўлат — ўт ўчиргич, тош — чақмоқ тоши, пилик эса тутантириқ, деб жавоб берардилар.

⊙ ЖИНЧИРОҚ. Археологлар Франциядаги ғорлардан бирида чақмоқтош қуроллари ва буғу шохидан ясалган япалоқ идиш топганлар. Унинг тўгарак тубида аллақандай доғ бўлган. Доғ синчиклаб текширилганда, унинг ёғ ёндирилганда идишда ҳосил бўлган дуд эканлиги аниқланди. Одамлар ғорларда яшаган замонларда, турар жойни ёритиш учун фойдаланган биринчи жинчироқ шундай топилган.

⊙ ПАНШАХА (ВИЛКА). Томас Кориат деган бир инглиз 1608 йилда Италияда саёҳат қилиб юрган вақтида ўзини ҳайратда қолдирган ҳар бир нарсани ёзиб олар экан. Унинг кундалик дафтарчасида қуйидагилар ҳам қайд қилинган: «Итальянлар гўшт еяётганларида, темирдан ёки пўлатдан, баъзан кумушдан қилинган кичкинагина паншахалардан фойдаланадилар. Итальянларни қўл билан овқат ейишга ҳеч мажбур қилиб бўлмайди». Кариат ўз юртига қайтаётганда кўп жойларни кезган бўлишига қарамай биринчи марта гувоҳи бўлган бундай мўъжизавий рўзғор буюмидан сотиб олган.

⊙ ЧИННИ. Чинни пиширишни биринчи марта хитойлар — бундан 1700 йил илгари ўрганиб олганлар. Нақл этилишига қараганда, порохни Бертольд Шварц, китоб босишни — Гутенгберг, чиннини эса кимёгар Бёттгер ўйлаб топган. Кунларнинг бирида у ўзининг жингалак сочига упа сепаётган вақтда, бу упа қандайдир одатдан ташқари эканлигини сезиб қолади. Бора-бора унинг Мейссен қасри атрофида кўп учрайдиган, чинни учун кераклы хом ашё эканлигини аниқлайди. Шу тариқа Бёттгер упа тайёрланаётган соф тупроқдан чинни қилишга уринади ва муваффақият қозонади.

Шавкат САЪДИЕВ тайёрлади.

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

ГАП ЁШДА ЭМАС

ОДАТДА чақалоқ 9—11 ойлик пайтида тил оча бошлайди. Югославиянинг Бешке қишлоғи (Новисад шаҳри яқинида)да туғилган қизча эса 6-7 ҳафталик чоғидаёқ гапира бошлаган. Новисад шифохонаси ҳакимлари чақалоқнинг соппа-соғ эканлигини ҳамда бундай воқеага олдин дуч келинмаганлигини таъкидлашмоқда.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГДА кўп йиллардан бери «Нева моржлари» номли оилавий клуб фаолият кўрсатиб келмоқда. Ўзига хос бу клубда катталар ва болалар, жумладан чақалоқлар ҳам чиниқиш ҳамда қиш пайтида сувда сузиш билан шуғулланишади. Ксюша Лужбина санкт-петербурглик дастлабки моржча бўлди: у 6 ойлик пайтичага 7 марта музлаган сувда чўмилди. Клубни ўз оталиғига олган Ҳарбий-тиббиёт академиясининг болалар касалликлари шифохонаси ҳакимлари: «Чиниқиш катталарга ҳам, ёшларга ҳам ижобий таъсир этаяпти», — дейишмоқда.

КИЧКИНТОЙ Тарас Черниенко бир ёшга тўлганида унга ҳарф ёзилган рангли кубиклар совға қилишганди. Бир ой мобайнида у алифбодаги барча ҳарфларни ўрганиб олди. Бир ёшу икки ойлик пайтида эса сўзларни қўшиб ўқий бошлади.

«КИБЕРНЕТИКАНИНГ ОТАСИ» — америкалик машҳур олим Норберт Винер 5 ёшлик пайтиданоқ илм-фан билан қизиқа бошлаган эди. У муддатидан олдин, яъни 11 ёшида ўрта маълумот олди, 12 ёшида эса коллежга қабул қилинди. 14 ёшида унга илмий унвон (даража) берилди.

БУЮК рус ёзувчиси Лев Николаевич Толстой 11 ёшида ўзининг биринчи адабий асарини ёзди. Бу — Москва Кремли ҳақидаги очерк эди.

ХОТИН-ҚИЗЛАР орасида шахмат бўйича жаҳон чемпиони Майя Чибурданидзе 13 ёшида халқаро мастер, 15 ёшида эса халқаро гроссмейстер бўлди. 16 ёшида шахмат маликаси Нона Гаприндашвили билан дона суриш ҳуқуқини қўлга киритиб, 17 ёшида шахмат бўйича жаҳон чемпиони, деб тан олинди. Шахмат олами шу пайтгача бундан тезкор юксалишни кўрмаган эди.

НЕМИС шоири ва мутафаккири, «Ёш Вертернинг изтироблари» номли машҳур романнинг ва «Фауст» номли драматик поэманинг муаллифи Иоганн Вольфганг Гёте 9 ёшида немис, лотин ва грек тилларида шеърлар ёзарди.

ПОЛЯК композитори Фридрих Шопен машҳур пианиночи ҳам эди. У 7 ёшида ўзининг дастлабки мусиқий асарларини ёзди ва чоп эттирди, 8 ёшида эса пианиночи сифатида концертларда қатнаша бошлади.

АМЕРИКАЛИК 6 ёшли Адам Кукс 1984 йили машқ қилмасдан катталар билан бирга марафонда қатнашиб, 42 километру 195 метр масофани 6 соату 35 минут 9 секундда босиб ўтди.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ
тайёрлаган.

ЎҒРИЛАРИ

ноят мажмуасининг 44-1 банди қўлланиб, ҳукм ижроси икки йилга кечиктирилган эди. Аммо Юнус бундан тўғри хулоса чиқариб олмади.

Илгари худди шундай жиноят билан судланган Ахбор Умархўжаев ва олдин судланмаган Қобил Сидиқов ва тергов давомида аниқлаш имконияти бўлмаган шериклари билан уюшган жиноят гуруҳи тузди. Ва ўзи шу жиноятчиларга бошчилик қилди. Улар товламачилик йўлига ўтиб, олдиндан жиноий тил бириктириб, ўғирлаган машиналарини эгаларига маълум бир пул эвазига қайтариб бериш билан шуғулланишди.

Кеч соат 10.30. Бобожонов кўчасида ярқираб турган Т 6389 ТН номерли «ВАЗ—21063» маркали машина атрофида ҳеч ким йўқлигидан фойдаланган жиноятчилар бир зумда ишга киришиб кетишди.

— Юнус, сен кўз-қулоқ бўлиб тур, мен ҳозир, — деди Қобил шеригига кўз қисиб.

Улар ярим имо-ишоранинг ўзида бир-бирларини тезда тушунишар эди.

Юнус ҳали у ёқ-бу ёққа яхшилаб қарашга ҳам улгурмасдан Қобил машинанинг кичкина шамол тутқич ойнасини очиб, рулга ўтирди ва бир зумда моторни ўт олдирди.

— Ўтир!

Машина Келес томонга йўл олди. Шаҳардаги УМТС омборхонаси орқасига етганда тўхташди.

— Шу ер тинч. Энди машина эгасининг кимлигини аниқлашимиз керак, — дейишди улар бир-бирига қараб ва қўл ташлаб олишди.

«Жигули» эгасини жуда кўп қидириб овора бўлишмади. Тўрт кун ўтар-ўтмас шаҳар чеккасида жойлашган гулчилик бўлимига келиб Х. Йўлдошев билан учрашишди. Жабрланувчи билан учрашган жиноятчилар нақд 5000 сўм эвазига машинасини эгасига қайтариб беришларини айтишади. Шартга кўнмаса машинасини умуман кўрмаслиги ҳақида огоҳлантиришни ҳам унутишмади. Начора, Х. Йўлдошев белгиланган соат 18 да Келес шаҳрига келди.

— Пулни олиб келдингизми? — деб берилган саволга «Жигули» машинасининг эгаси Х. Йўлдошев 5000 сўм узатди ва машинасини олиб кетди.

Машина ўғриларининг иши хамирдан қил суғургандай давом этаверди. Улар ҳовлиларга тунда тушишиб, гаражда турган машиналарни олиб чиқиб кетишда ҳам, ошхона, бозор ва дуч келган ерда қаровсиз қолган машиналарни гумдон қилишда ҳам «устаси фаранг»ларга айланишди. Машинасини ўғирлатаётган ҳамшаҳарларимиз эса ўз машиналарига яна нақд пул тўлаб сотиб олишаверди.

Ю. Раҳматуллаев ва Қ. Сидиқовларнинг терговда шахсини аниқлаш имконияти бўлмаган шериклари билан содир қилган жиноятлари жабрланувчиларга 20850 сўм 45 тийинлик моддий зарар етказди. Товламачилик йўли билан келтирилган зарар 8500 сўмни, жами 29350 сўм 45 тийинни ташкил этди. Шу умумий зарардан жабрланувчиларга 20850 сўм 45 тийин қайтарилди.

Қ. Сидиқовнинг терговда шахси аниқлаш имкониятига эга бўлмаган шериклари билан содир қилган жиноятлари натижасида жабрланувчиларга 14400 сўм моддий зарар етказилди.

А. Умархўжаев ўзининг қасддан содир этган жиноий ҳаракатлари оқибатида жабрланувчиларга 8100 сўм моддий зарар етказди.

Чилонзор район халқ суди Ю. Раҳматуллаевни 8 йил, Қ. Сидиқовни 7 йил, А. Умархўжаевни 5 йил муддатга озодликдан маҳрум этиб уларга тегишли мол-мулкни мусодара қилди.

ИНСОН яшаш учун, гўзал ҳаёт учун яратилганлигини айрим ғаламислар тушунишмайди. Пул бўлса томдан ҳам ташлайдиганлар орамизда ҳали ҳам бор.

Соат 19. Олой бозори ёнидан тўхтаб ўтаётган машиналарнинг кети узилмайди. Қўл кўтарган мижозларга Р 1947 ТН номерли «ВАЗ—2106» маркали машина келиб тўхтади.

— Бизни Қўйлиққа олиб бориб қўйсангиз.

— Марҳамат, ўтиринглар.

Ҳайдовчи Р. Цойнинг бу илтифоти унга жуда қимматга тушди. Куйбишев шоссесида мижозлардан бири ҳайдовчидан бир чеккада бир дақиқага тўхташни сўради.

Бечора ҳайдовчи ҳеч нарсадан хавфсирамасдан машинасини ўнгга буриб тўхтатиши биланоқ Дроздов олдиндан тайёрлаб қўйилган арқони билан уни бўға бошлади. Ҳайдовчи ёнида ўтирган Гайнуддинов эса отвертка билан Р. Цойнинг қорнига тиқа кетди. С. Шеронов ҳайдовчининг қўлини боғлади. Бир зумда Р. Цойнинг жасадини орқа ўриндиққа тортиб олишиб, унинг чўнтагидаги 150 сўм пулини олишни ҳам эсдан чиқаришмади.

— Мурдани нима қиламиз, — деди машина рулига ўтираётган С. Шеронов.

— Сергели даҳасига ҳайда. Кейин бир гап бўлар, — деди ҳамроҳлардан бири.

Машина ҳозиргина бошқариб бораётган эгаси қўлидан жиноятчилар қўлига ўтди. Бир соат айланишгач Чирчиқ бўйига келишди. Дроздов, Гайнуддинов ва бошқа шаҳардан келган «меҳмон» Виталий ҳайдовчининг жасадини чиқаришиб, сувга улоқтиришди.

— Қани кетдик, — деган буйруқ эшитилди.

Машинани Стахановцев кўчасига келганда тўхтатишди. Чаққонлик билан машинанинг ғилдирак, ўриндиқ, орқа ойнаси, магнитофон, аккумулятор ва бошқа эҳтиёт қисмларини ечиб олишди ва «Жигули»га ўт қўйиб юборишди. Эҳтиёт қисмларни эса Дроздов топиб келган «ГАЗ—53» маркали машинага ортиб кўздан ғойиб бўлишди. Эртасига «Олой» бозорида худди ҳеч нарса бўлмагандек ана шу эҳтиёт қисмларни дуч келган одамларга сотишиб, пулни бўлиб олишди.

Бир неча кун ўтгандан кейин Р. Цойнинг жасадини Чирчиқ дарёси атрофидан топишди. Тасодифни қарангки, Сергели даҳасида Р. Цойнинг танишларидан бири — В. Калюжин унинг машинасини С. Шеронов бошқариб кетаётганлигини кўрган. Машина йўқолганлигини эшитиб, ҳайдовчининг жасади топилганидан кейин ўша таниши Р. Цойнинг уйидагиларга келиб машина ўғриси ким эканлигини айтади. Шу туфайли бир қанча машаққатли қидирувлардан сўнг жиноятчи қўлга олинди. Гиёҳванд, ичкиликбоз С. Шеронов бу қилмиши учун 15 йилга озодликдан маҳрум этилиб, мол-мулки мусодара қилинди.

Рустам АКБАРОВ,
Тошкент шаҳар суди раисининг ўринбосари.

СУРАТЛАРДА: тезкор гуруҳ ходимлари халқ осойишталигини қўриқлашга доимо тайёр; Ҳамза райони ички ишлар бўлими ходимлари жиноятчилар томонидан ўғирланган машиналар бўлакларга бўлинаётган пайтда етиб келдилар.

Ҳабибулла Шодиев суратлари.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТВ

Ҳафталик кўрсатувлар

ТВ

Душанба, 4

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 1, 2, 3-сериялар.
18.40 «Мулкига жойланди тарих онниг...». Ўзбекистон кинофотофоно архиви иш фаолиятидан.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Дирижёр ҳикоя қилади».
20.20 «Санъат усталари». Гавҳар Раҳимова.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Санъат усталари». Гавҳар Раҳимова (давоми).
22.25 «Оила».
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум» (такрор.).
19.30 «Ёшлар ёшлар ҳақида».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.25 «Сирли шарча». Бадиий фильм («Мосфильм»).
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Менинг маҳаллам».

● МТ «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-фильм («Мосфильм» ва ЛТД «Чинефильм» (Италия) биргаликда ишлаб чиқарган).
11.50 Мультфильмлар.
12.30 ТСН.
12.50 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Қайноқ бош» (Индонезия).
12.55 Футбол шарҳи.
13.25 Болалар соати (немис тили дарси билан).
14.25 «Ён дафтар».
14.30 «Ишбилармон киши».
15.30 ТСН.
15.40 «Бу бўлган, бўлганди...». «Утёсов, Одесса ва денгиз».
16.00 «Икки овоз учун куй». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Союзтелефильм»).
17.10 «ЮНЕСКО планетаси».
18.10 «Қизиқувчилар олами».
18.25 «Бозор»: танлаш даври».
19.00 ТСН.
19.10 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-фильм.
21.30 Информацион программа.
22.10 Футбол шарҳи.
22.40 С. Рахманинов романсларини Л. Лисициан куйлайди.
22.55 Муаллифлар ойнажаҳони.
00.40 Акробатика. Европа чемпионати. Португалиядан кўрсатилади.
01.10 Биллиард бўйича Европа чемпионати. Австриядан кўрсатилади.
01.40 Теннис. Парижнинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.
02.40 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
02.55 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 17-кўрсатув.
03.20 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-фильм.

● МТ «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Жингалак соқоқуш ва бошқалар». Илмий-оммабоп фильм премьераси («Қозоқфильм»).
9.35 Италян тили.
10.05 «Адам Смит бойлиги дунёси».
10.45 Рус тили.
11.15 «Сузишмоқчиман». Мультфильм.
11.25 «Рус маданияти ҳақида суҳбатлар. 8-кўрсатув.
12.00 «Йўлдагилар учун». Ҳужжатли фильм.
12.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.00 Болалар учун кўрсатув.
14.00 «Бернард Альба уйи». Телевизион бадиий фильм («Грузия-фильм»).
15.30 Камер куйларидан концерт.

* * *

17.30 «Тадбиркорлик ва анъаналар».
17.45 «Байкалда муз». Телевизион мусиқий фильм.
18.00 «Телевизион мусиқий абонемент».
18.30 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Даврлар ўртасида алоқа узилмайди».
19.40 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.50 «Маски» Колумбияда».
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.

Сешанба, 5

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Кўчатлар». Бадиий фильм («Грузия-фильм»).
10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 4, 5-сериялар.
18.30 «Жамоат ташкилотларида».
19.00 «Деҳқон юмушлари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Шеърият дафтаридан». Ўткир Раҳматов, Исмоил Тўхтамишев.
20.10 «Ўлмас мерос». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.25 «Ҳаётнинг олдинги марраларида». Телерадиожурналист кадрлар тайёрлаш муаммолари ҳақида.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Спортлото».
21.30 «Доира довруғи». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Талъат Сайфутдинов.
22.20 «Кино. Кино. Кино».
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Табиат ёдгорликлари». Телефильм.
19.00 «Кўргазма заллари бўйлаб».
19.30 «Қаватлар». «Висотстрой» трестининг 25 йиллигига.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бумеранг». Тошкент шаҳар экологияси ҳақида.
21.00 «Мусиқий меҳмонхона».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Кинонигоҳ».

● МТ «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-фильм.
11.45 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Чемпионлар билан биргаликда».
12.30 ТСН.
12.45 «Йўқолсин бодринглар қироли». Телевизион спектакль.
14.10 Биржа янгиликлари.
14.25 «Болалар мусиқий клуби».
14.40 «Ён дафтар».
14.45 «Телемикст».
15.30 ТСН.
15.45 «Пикью—00 ва бошқалар...». Ҳужжатли-публицистик фильм.
16.45 «Икки овоз учун куй». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
18.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.45 «Машенька» телевизион бадиий фильми таништирилади.
19.00 ТСН.
19.15 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-фильм.
21.30 Информацион программа.
22.10 Жаҳон опера саҳнасининг юлдузлари.
23.10 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион фильм премьераси. «Алёша». 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида — Биржа янгиликлари ва ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
01.25 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 18-кўрсатув.
01.55 «Она». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-фильм.

● МТ «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 «Дедуровка: вилоят педагогикаси саҳифалари». Телевизион ҳужжатли фильм.
9.40 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.10 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.40 Рус чинниси ҳақида кўрсатув.
11.40 «Операни қандай яратиш мумкин?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Болалар фанлари академияси. Мусиқа ҳамма учун» туркумидан.
12.00 «Бошқа санъат». Мусаввир уйидаги кўргазмада. 1-кўрсатув.
12.30 «Чистие прудидаги уй». Р. Биков маркази. «Одамлар орасидаги бўри боласи». Бадиий фильм.
14.00 «Ям-яшил ўт». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).
15.05 Ритмик гимнастика.
15.35 «Прага архивининг сирлари».
17.00 Т. Шах-Азизованинг муаллифлик кўрсатувлари. А. П. Чехов. «Ваня тоға».
17.45 Менеджерлар мактаби.
18.15 «Орнамент» ансамблининг чиқиши (Тверь).
18.30 «Ишбилармон аёл».
19.00 Теннис. «Кремль кубоги».
19.45 «Узоқ Шарқ». Телекўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Махсус тижорат хабарномаси.
21.15 «Визит карточкаси». 5-кўрсатув.
22.00 «Республика мулки». Санкт-Петербург санъат усталари. А. Е. Соловей.
22.30 «Мусиқий коллекция».
22.55 «Очиғини айтганда». «Жанжалли ороллар». Кўрсатувни В. Цветов олиб боради.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.

Чоршанба, 6

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Иван ва Марья». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 6-серия.
18.20 «Чорвадор».
18.45 «Хоразм». Манзарали фильм.
18.55 «Хат ва ҳаёт».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
20.10 Э. Воҳидов. «Муҳаббат наволари». Адабий-мусиқий кўрсатув.
21.00 «Ахборот».
21.25 СССР халқ артисти Наби Раҳимов таваллудининг 80 йиллигига. «Санъаткор ҳаётидан икки кун». Телефильм.
22.00 «Зўр ўтирибмиз». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ёз ёмғири». Телефильм.
19.00 «Бу оқшомда» кўрсатуви.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Ўзбекистон киносаёҳатчилар уюшмаси — бизнинг меҳмонимиз».

● МТ «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Ҳамманинг кучуги». Бадиий фильм (Венгрия).
10.30 «Эски кўза». Мультфильм.
10.45 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион фильм премьераси. «Алёша». 1 ва 2-сериялар.
12.30 ТСН.
12.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».

* * *

14.40 «Ён дафтар».
14.45 «Телемикст».
15.30 ТСН.
15.45 Учинчи ёш. «Бугун ва ўша пайтда...».
17.20 Мультфильмлар.
17.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
19.00 ТСН.
19.15 «Қизиқувчилар олами».
19.30 «Давраниз кенгроқ олинг».
21.30 Информацион программа.
22.10 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. «Динамо» (Москва) — «Канн» (Франция). «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади.
24.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.15 «Ит юрак». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»).

● МТ «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Номерсиз мактаб...». Ноҳия Пионерлар уйи қошидаги «Гармония» тажриба мактаби ҳақида телевизион ҳужжатли фильм (Қозон).
9.35 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.35 Менеджерлар мактаби.
11.05 Марина Цветаева шеърияти.
12.00 «Очиғини айтганда».
12.30 «Бошқа санъат». Мусаввир уйидаги кўргазмада. 2-кўрсатув.
13.00 «Доим бирга бўламиз». Қўғирчоқ спектакль.
14.00 «Ям-яшил ўт». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.05 «Диагноз». «Она-замин ташвишида» туркумидан. Оролбўйининг мураккаб экологик вазияти ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
16.00 «Телевизион мусиқий абонемент».
16.30 «Биз яшаётган олам». Режиссёр В. Гладишев фильмлари.
17.10 «Мансаб алифбоси». Махсус кўрсатув.
18.10 Теннис. «Кремль кубоги».
18.55 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.10 Жиноятлар ҳақида хабарлар.
19.30 «Менга сўз беринг!».
19.40 «Россияни дуо қиламан». Муаллифлик қўшиқларидан концерт.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Гомо советикус». Ҳужжатли фильмлар: «Эртага — байрам», «Бир намойиш хроникаси».
21.35 Фил Донахью кўрсатуви. «Сильвестр Сталлоне портрети».
22.25 «Оркестр». Мусиқий фильм (АҚШ).
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 Эстрада программаси.

Пайшанба, 7

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Курьер». Бадиий фильм («Мосфильм»).
10.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
10.45 «Қўшиғим, жон қўшиғим». Қашқадарё вилояти Яккабоғ ноҳияси ўқувчиларининг чиқиши.
11.40 «Актёрлар ва роллар». Мамажон Нурматов.
12.40 «Экран табассуми».
13.30 «Анҳор» қаҳвахонаси таклиф этади». Мусиқий кўрсатув.

* * *

18.00 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 7, 8-сериялар.
18.30 «Кичкинтой» устахонаси.
18.55 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Авазбек Маҳмудов, Озода Мадраҳимова куйлайди.
20.20 «Ки, сен ҳам ҳур туғулғонсан...». Эрк Демократик партияси. 2-кўрсатув.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Севги сурури». Ўзбекистон халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов куйлайди.
22.25 «Олтин маъбуда». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси).
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...» Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Кинонигоҳ».

● МТ «Орбита IV»

8.30 «Анастасия». Ҳужжатли фильм премьераси (Свердловск киностудияси).
8.40 «Бу эски қадрдон қўшиқлар...».
9.30 «Биз кўрган кунлар». 1-фильм.
9.45 Мультфильмлар.
10.30 Тарих ва одамлар. «Француз инқилоби пайтининг хроникаси».
11.30 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Тутқич бермас қасоскорлар». Бадиий фильм («Мосфильм»).
12.45 «Биз кўрган кунлар». 2-фильм.
13.00 Информацион кўрсатув.
13.10 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. «АЕК» (Греция) — «Спартак» (Москва). 2-тайм. Грециядан кўрсатилади.
14.10 «Маҳлуқ». Мультфильм.
14.20 «Биз кўрган кунлар». 3-фильм.
14.35 А. Хачатурян М. Лермонтовнинг «Маскарад» драмасига ёзган мусиқасидан сюита.
14.55 «Тасодифий фазилатлардан воз кеч». Шеърий композиция.
15.20 «Биз кўрган кунлар». 4-фильм.
15.35 «Биз джазда чаламиз». Бадиий фильм («Мосфильм»).
17.00 «Муз устида миллион» хоккей турнири. «Алиса» кубоги. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Информацион кўрсатув.
20.00 «Биз кўрган кунлар». 5-фильм.
20.25 Информацион кўрсатув.
20.35 Балет артистларининг концерти.
21.00 «Биз кўрган кунлар». 6-фильм.
21.15 «Россия тароналари» телерадиотанловининг совриндори «Келу» ансамбли ижро этади (Саранск).
21.30 Информацион программа.
22.10 «Биз кўрган кунлар». 7-фильм.
22.40 1991 йил қўшиқлари.
00.10 МТ экранида биринчи марта. «Ёркин сиймо». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
01.30 «Нижегород матрёшкалари». Телевизион ҳужжатли фильм.
02.00 Мулоқотлар, мулоқотлар, мулоқотлар.

● МТ «Дубль IV»

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.50 «Орзунинг ушалиши». Мультфильм.
9.20 «Мусаввир Жигальцевнинг ёғоч одамчалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Вятка).
9.40 М. Пятницкий номли Давлат академик рус халқ хорининг концерти.
10.30 Теннис. «Кремль кубоги».
11.15 «Кимгаки қўшиқ ҳамроҳ бўлса». Ҳужжатли фильм.
11.45 Россия — Португалия телекўприги.
13.00 «Ер тўғрисида Декрет». Хайрия марафони.
17.00 «Таваккал қилиб яшаш керак». Бадиий фильм (Франция).
18.35 Ҳужжатли фильм.
18.55 Мусиқий коллекция.
19.20 «Иккинчи рус инқилоби». Олти серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 1-серия. («Би-Би-Си»).
20.15 «Шахсий фикр».
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. «Торпедо» (Москва) — «Сигма» (Оломоуц). «Торпедо» стадионидан кўрсатилади.
22.45 Эстрада программаси.
23.09 Ҳужжатли фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
01.30 Теннис. «Кремль кубоги».

Жума, 8

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Сеҳрли орол». Бадиий фильм («Ленфильм»).
9.35 «Саёҳат — танга роҳат».
10.20 Болалар учун. «Биргаликда куйлаймиз».
10.50 Футбол майдонларида.
11.20 «Машрабни куйлаб». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
12.00 Ўлмас Умарбеков. «Шошма, Қуёш!» Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролда — СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева (Таваллудининг 80 йиллигига).

* * *

18.00 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 9-серия.
18.20 Болалар учун. «Табиат алифбоси».
18.50 «Замон ва маросимлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
20.00 Дуторчи қизлар пахтакорлар ҳузурида.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Севги соҳили». Киноконцерт.
22.05 «Довюрак капитан қиссаси». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

17.35 «Навид».
17.40 «Муми Долга куз келди». Мультфильм.
17.55 Тарих саҳифалари. Б. Ғафуров. «Тожиклар».
18.25 «Инсон ва қонун».
19.00 «Новости».
19.15 «Ишқнома».
19.30 «Олтин қулоқ». Шоу томошалар.
20.00 «Ахбор».
20.20 Содиқ Мурод. «Фиғони нафрат». Телеспектакль премьераси.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Бадиий фильм.

● МТ «Орбита IV»

8.30 Мультфильмлар: «Бим, Бам, Бом ва Бўри», «Чумоли Типа».
9.00 ТСН.
9.15 Тхэквандо. «Самсунг» кубоги.
9.30 Телевизион фильм премьераси.
10.35 «Кинопанорама»га илова. Саратовда бўлиб ўтган телевизион фильмлар Бутуниттифоқ фестивали.
11.05 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Золушка ҳузурида зиёфатда».
12.05 Режиссёр С. Колосов фильмлари. «Исмингни ёдингда тут» («Мосфильм» ва «Иллюзион» (Польша).
13.40 Лариса Трухина билан учрашув.
14.10 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Тутқич бермас қасоскорларнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм («Мосфильм»).
15.30 ТСН.
15.45 «Коммунизм бўладими!». Илмий-оммабоп фильм премьераси.
17.00 Мультфильм.
17.05 «Виват Санкт-Петербург».
18.35 Шеърият лаҳзалари.
18.45 «Севги балладаси». Киноконцерт.
19.05 Шеърият лаҳзалари.
19.15 «Машенька». Телевизион бадиий фильм премьераси («Шаболовка-37» ва «Союзтелефильм»).
20.30 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
21.30 Информацион программа.
22.10 Футбол шарҳи.
22.40 «ВИД» таништиради.
01.55 «Дам олувчилар ҳаётидан». Бадиий фильм («Мосфильм»).

● МТ «Дубль IV»

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 Мультфильм.
9.05 Дунё театрлари Германияда.
9.35 Каскадёрларнинг иши ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Санкт-Петербург).
10.20 «Янгра, гармонь!». Калининграддан кўрсатилади.
11.30 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.30 «К-2» таништиради.
13.15 Меъморлар маркази уйи таклиф этади. «Кохинор» ҳажвий кўрсатуви.
14.30 Теннис. «Кремль кубоги».
15.30 Деҳқонларга тааллуқли масала.
15.45 «Номининг қайтиши» (Туган-Барановский билан суҳбат).
16.25 Болалар учун фильм. «Тарин».
16.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
17.00 Театр сафари. «Саҳна ортидан қараганда». В. Васильев «Золушка» балетини репетиция қилади.
18.05 Ю. Подниекс фильмлари. «Биз». 1-фильм.
19.00 «Қизиллар ва оқлар».
19.30 «Шайтон ғилдираги». «Авиа» рок-гуруҳининг концерти.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Ҳужжатли фильм.
21.15 «Рус романси жозибаси».
21.45 «Кучуклар». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 М. Жванецкий. Сайланмалар.
01.05 Теннис. «Кремль кубоги».

Шанба, 9

● УзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Шум бола». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
10.35 «Шоҳрух» клуби.
11.05 Араб тили.
11.35 «Меҳр кўп кўргаздим». Ўзбекистон халқ артисти Манзура Ҳамидова.
12.55 Инглиз тили.
13.25 «Деҳқон юмушлари».
13.55 Телевизион миниатюралар театри.
14.35 «Ягона оилада». Жиззах вилояти Саркисов номли давлат хўжалиги иш фаолияти ҳақида.

* * *

18.00 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 10-серия.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.25 «Омад». Мусиқий-тижорат кўрсатуви.
21.00 «Ҳафтанома».
22.00 «Дунё». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Ҳиндистон).
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 «Хизмат кўрсатиш 44—44». Болалар учун телеспектакль.
11.00 «Қимматга тушган ҳузур-ҳаловат». Бадиий фильм.

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ:

18.05 «Кимнинг тушига нима киради!». Мультфильм.
18.15 «Фитиль». Ҳажвий киножурнал.
18.25 «Жарроҳ Ботурхон». Уйғур тилида кўрсатув.
18.45 «Байрамали». Телефильм.
19.00 «Ола-тоо».
19.30 «Ошиқ Ғариб». Бадиий фильм.
20.15 Видеотекамиз хазинасидан. «Сезимдеги обондор».
Композитор Ж. Шералиев ижоди ҳақида телеҳикоя.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Вазир билан бир соат. Қирғизистон Республикаси Ички ишлар вазири, генерал-майор Ф. Кулов билан суҳбат (рус тилида).
23.10 Кечки видеосалон. «Аёвсиз қасос». Бадиий фильм (рус тилида), (АҚШ).

● МТ «Орбита IV»

7.00 «Мушукнинг уйи». Мультфильм.
7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
9.00 ТСН.
9.15 «Бир-бирига ўхшаш дунёлар».
10.00 «Тонгги дам олиш кўрсатуви.
10.30 «Бурда моден» таклиф этади...».
11.00 «Здоровье».
11.30 «Ҳайвонот оламида».
12.15 «Ажойиб шаҳар Москов». 3-фильм.
12.45 Экологик янгиликлар.
13.00 «Рус қўшиғи». Мусаввир В. Борисов-Мусатов ижоди ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
13.30 «Бонг».
14.30 Ашихара-карат» бўйича Москва I халқаро турнири.
15.30 Халқ куйига мослаштирилган рақслар. «Хейнеодори» ансамбли (Япония).
15.50 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. МТ экранида биринчи марта. «Россия империясининг тожи ёки Яна тутқич бермас қасоскорлар». 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»).
18.05 «Киносерпантин».
19.35 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 19-серия.
20.00 «Таянчлар». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.30 «Бахтли тасодиф». Телевикторина.
21.30 Информацион программа.
22.10 МТ экранида биринчи марта. «Ўнта негр боласи». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Одесса киностудияси).
00.25 «Қрим-91» автораллиси.
00.55 «Беш плюс».

● МТ «Дубль IV»

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.50 «Псков хазинаси».
9.30 «Қуёшни кутиб».
10.00 Болалар учун фильм. «Зооконференция».
10.30 «Джаз-тайм».
11.30 Мусиқий коллекция.
11.50 «АНТ — вафотидан кейинги ҳаёти».

*

12.10—16.20
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

«Дўстлик маршрутлари».
«Нафосат оламида».
«Қалб тароналари».
«Ўтмишга саёҳат». Видеофильм. 1-серия (уйғур тилида).
«Ўзбекистон чет эллик меҳмонлар нигоҳида».

*

16.20 «Чистие прудидаги уй». Ролан Биков маркази.
17.45 Масхарабозлар фестивали. 1-кўрсатув.
18.30 А. Баянова билан учрашув.
19.40 «Познер ва Донахью». АҚШдан ҳафталик кўрсатув.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Махсус тижорат хабарномаси.
21.15 Дзуккеро таништиради: Кремлда концерт.
22.30 Криминал канал. «Мутлақо махфий».
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Росмузимпорт».
00.50 Теннис. «Кремль кубоги».

Якшанба, 10

● УзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «ГАИ инспектори». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.15 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Рангинкамон».
11.15 Жаҳон ёшлари кунига. XXI аср томошалари. Видеоканал.

* * *

18.00 «Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм. 11-серия.
18.15 «Депутат ва ҳаёт».
18.50 «Экология». Тележарида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Совет милицияси кунига. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири Зокир Алматов сўзи.
20.05 Концерт.
20.30 «Мўйқалам соҳиблари». Мусаввирлар Улуғбек Болтабоев, Темур Саъдуллаев.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Иштиҳон саховати». Адабий-мусиқий кўрсатув.
22.55 «Белие роси қишлоғи». Кинокомедия («Беларусьфильм»).
00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Садоқа». Мусиқий ахборот.
10.05 «Мўъжиза алифбо». Болалар учун кўрсатув.
10.30 Кинопрограмма.
11.20 «Ўғил». Бадиий фильм.

* * *

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:

17.05 «Дўстлик экрани».
18.05 Янгиликлар.
18.15 «Иқтисодиёт: ҳафтама ҳафта».
19.00 «Олтинтепа». Телефильм.
19.15 Мусиқий танаффус.
19.20 Композитор Нури Мухатов асарларидан концерт.
20.00 «Туркманистон».
20.15 Кичкинтойлар, сизлар учун!
20.30 Милиция куни.
21.10 «Туркманистон».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Уфқ». Ёшлар учун кўрсатув.

● МТ «Орбита IV»

8.30 Ритмик гимнастика.
9.00 ТСН.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Сиз яратган боғ».
9.45 «Эрта саҳарлаб».
10.30 «Ватан хизматида».
11.00 «Тонг юлдузи».
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.00 «Қишлоқ янгиликлари».
13.45 «Инсон ва қонун».
14.30 «Омад кулиб боққанда». Телевикторина.
15.30 ТСН.
15.45 «Экологик бумеранг». «Джамбори-91». Махсус кўрсатув.
16.45 «Саҳифалар варақланганда». Цирк томошалари.
17.50 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Хачирлар» (Мексика).
17.55 «Халқаро панорама».
18.40 «Уолт Дисней таништиради...».
19.30 Якшанба кинозали.
19.50 МТ экранида биринчи марта. «Эллик учинчи йилнинг совуқ ёзи». Бадиий фильм («Мосфильм»).
21.30 Информацион программа.
22.10 Бал рақслари «1991 йилги жаҳон супер кубоги». Майнц шаҳридан кўрсатилади (ГФР).
23.15 Футбол шарҳи.
23.45 Игорь Саруханов дўстларини тўплайди.
00.40 «Дон Жуан». С. Образцов раҳбарлигидаги Марказий академик қўғирчоқ театрининг фильм-спектакли.

● МТ «Дубль IV»

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.50 «Самарага монастир керакми?». Видеофильм.
9.50 «Янги ерга». Ҳужжатли фильм.
10.30 Ёшлигимиз мусиқаси.
11.15 «Дубль-В». Ахборот дам олиш кўрсатуви.

*

11.45—17.00
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

Цирк томошалари.
«Дўстлик экрани».
«Чисен» (корейс тилида).
«Дийдор» (қозоқ тилида).
«Мусиқий жилолар».
«Ўтмишга саёҳат». Видеофильм. 2-серия (уйғур тилида).
«Ҳайкалтарош А. Холматов».

*

17.00 Масхарабозлар фестивали. 2-кўрсатув.
17.30 Ж. Сименон. «Ёзув дафтарчасидаги еттита крест». Телеспектакль.
19.15 А. Миронов номли муаллифлар қўшиқлари фестивалида.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Иккинчи рус инқилоби». Олти серияли телевизион ҳужжатли фильм. 1-серия.
22.00 Мусиқий коллекция.
22.30 Ҳужжатли фильм.
22.40 «К-2» таништиради.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 Теннис. «Кремль кубоги».

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Нашр кўрсаткичи—64690.

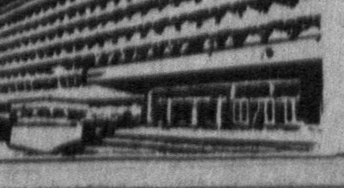

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70, 32-53-79;
жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41

◎ 78.398 нусхада чоп этилади. ◎ Нашр кўрсаткичи 64696. ◎ Буюртма 6283. ◎ Босмага бериш вақти 11.30. ◎ Босмага берилди 11.35. ◎ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10